

**TURU-
UURINGUTE
AS**

SOTSIAALMINISTEERIUM

Tervishoiuteenuste teemaline küsitlusuuring

Tellija: Sotsiaalministeerium

12.–16. detsember 2025

Sisukord

- Uuringu taust, veapiirid[Slaidid 3-5](#)
- Kaalutud valimi profiil.....[Slaid 6](#)
- Tervise enesehinnang.....[Slaid 7](#)
- Pikaajalised haigused ja tegevuspiirangud.....[Slaid 8](#)
- Viimane arstikülastus.....[Slaid 9](#)
- Arsti poole pöördumata jätmise.....[Slaidid 10-11](#)
- Hinnangud tervishoiuteenuste kvaliteedile ja
patsiendiohutusele.....[Slaidid 12-15](#)
- Kogemused patsiendina.....[Slaidid 16-21](#)
- Prioriteedid tervishoiu arendamisel.....[Slaidid 22-24](#)
- Arstiabi võrdne kättesaadavus.....[Slaid 25](#)
- Internetis leiduva terviseinfo usaldusväärsus.....[Slaid 26](#)
- Terviseportaal.....[Slaid 27](#)
- Patsientidelt tagasiside kogumine.....[Slaid 28](#)
- Majanduslik toimetulek.....[Slaid 29](#)
- Kokkuvõte.....[Slaidid 30-40](#)
- Uuringu teostajad.....[Slaid 41](#)

Uuringu taust (1)

- **Eesmärk**

- 2025. aasta detsembris viis Turu-uuringute AS Sotsiaalministeeriumi tellimusel läbi tervishoiuteenuste teemalise küsitlusuuringu (TH seire). Uuringu eesmärgiks oli kaardistada elanike hinnanguid Eesti tervishoiusüsteemile patsiendi vaatevinklist ning arvamusi tervishoiu arenguprioriteetidest.

- **Sihtrühm, valim ja küsitlustöö**

- Uuringu sihtrühmaks olid Eesti elanikud vanuses 15 a ja vanemad. Kokku vastas küsitlusele 1252 inimest.
- Valim on esinduslik Eesti regioonide, asulatüübi, vastaja soo, vanuserühma ja rahvuse suhtes. Lisaks proportsionaalsele põhivalimile (1001 Eesti elanikku) moodustati ka Ida-Virumaa lisavalim suurusega 251 vastajat. Peale küsitluse lõppu koondvalim kaaluti, et viia see vastavusse Eesti elanikkonna mudeliga.
- Küsitlus viidi läbi veebi- ja telefoniküsitluse kombineeritud meetodil. Küsitlus toimus ajavahemikus 12.–16. detsember 2025.

- **Tellijaja**

- Tulemuste omandiõigus kuulub tellijale. Uuringu tellijaks on Sotsiaalministeerium.

Uuringu taust (2)

- **Tulemuste esitamine ja võrdlusandmed**
- Käesoleva raporti joonistel esitatud andmed on ümardatud (esitatud pole komakohtadega arve), mistõttu ei pruugi vastuskategooriate osakaalude liitmisel saadav summa alati tulemuseks anda täpselt 100%. Vastuskategooriate liitmisel moodustatud summatunnused (nt täielikult/pigem nõus vms.) on arvutatud ümardamata algandmete põhjal.
- Raporti tekstis on tulemuste võrdlus sotsiaal-demograafilistes lõigetes esitatud vaid sel juhul, kui rühmade erinevused koguvahimi keskmisest osutusid statistiliselt oluliseks (95%-lisel usaldusnivool). Binaarsete tunnuste (nt sugu, rahvus) puhul on võrreldud rühmi omavahel.
- Tervise enesehinnangu teema juures on ajaliste võrdluste tegemisel kasutatud andmeid üheksast 2023.–2025. a läbi viidud vaimse tervise (VT) seireuuringust. Täpsemalt on eelnimetatud uuringute küsitlusperioode ja valimite suurusi kirjeldatud kõrvalolevas tabelis.

Aasta	Seire nimetus	Küsitlusperiood	Valimi suurus
2025	Vaimse tervise 10. seire	4.- 8. dets	1251
	Vaimse tervise 9. seire	12.- 16. jun	1254
2024	Vaimse tervise 8. seire	4.- 9. dets	1260
	Vaimse tervise 7. seire	11.- 17. sept	1261
	Vaimse tervise 6. seire	26. jun - 1. jul	1261
	Vaimse tervise 5. seire	13.- 17. märts	1260
2023	Vaimse tervise 4. seire	13.- 18. dets	1252
	Vaimse tervise 3. seire	20. - 25. sept	1261
	Vaimse tervise 2. seire	28. jun- 3. jul	1256

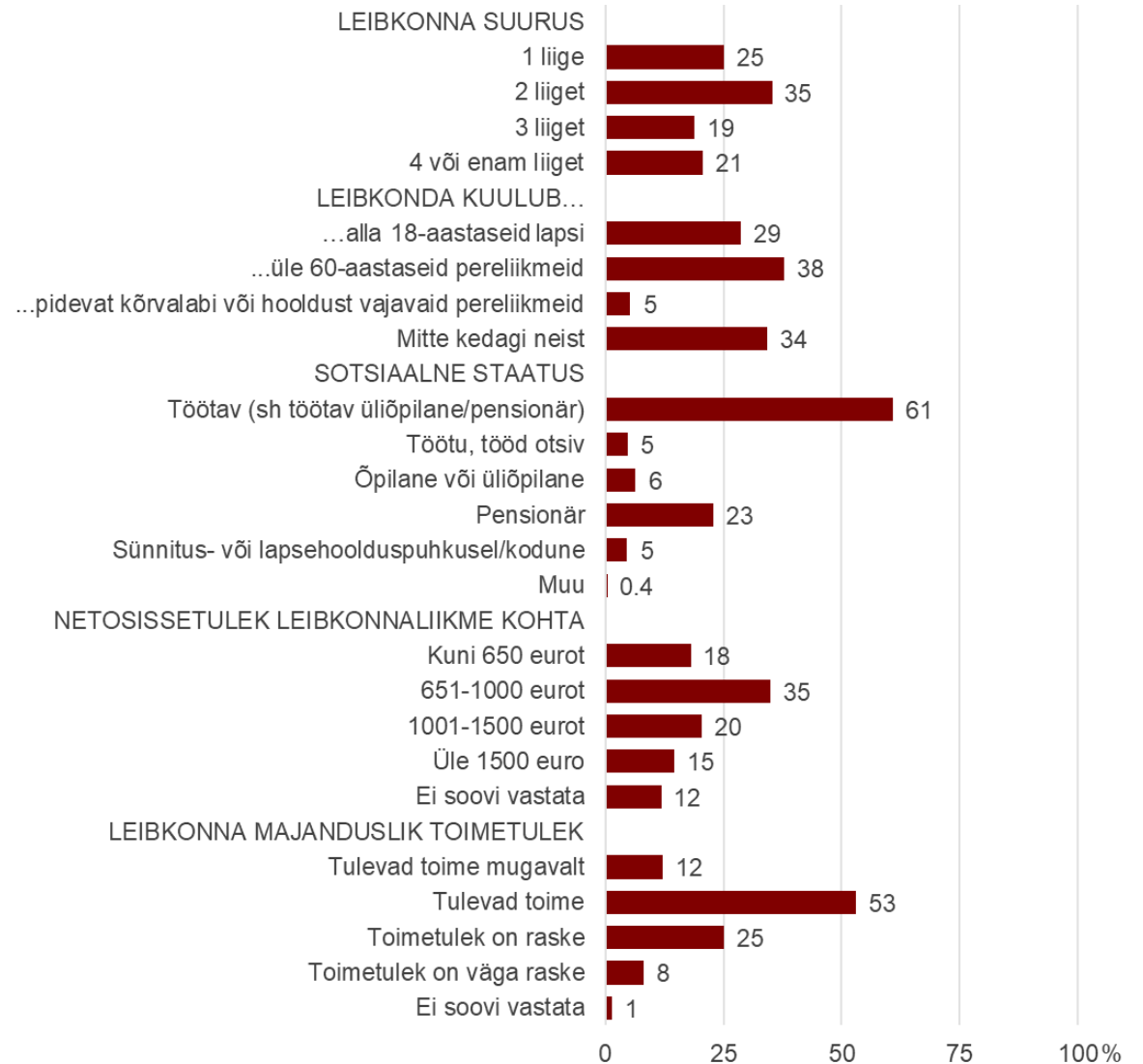
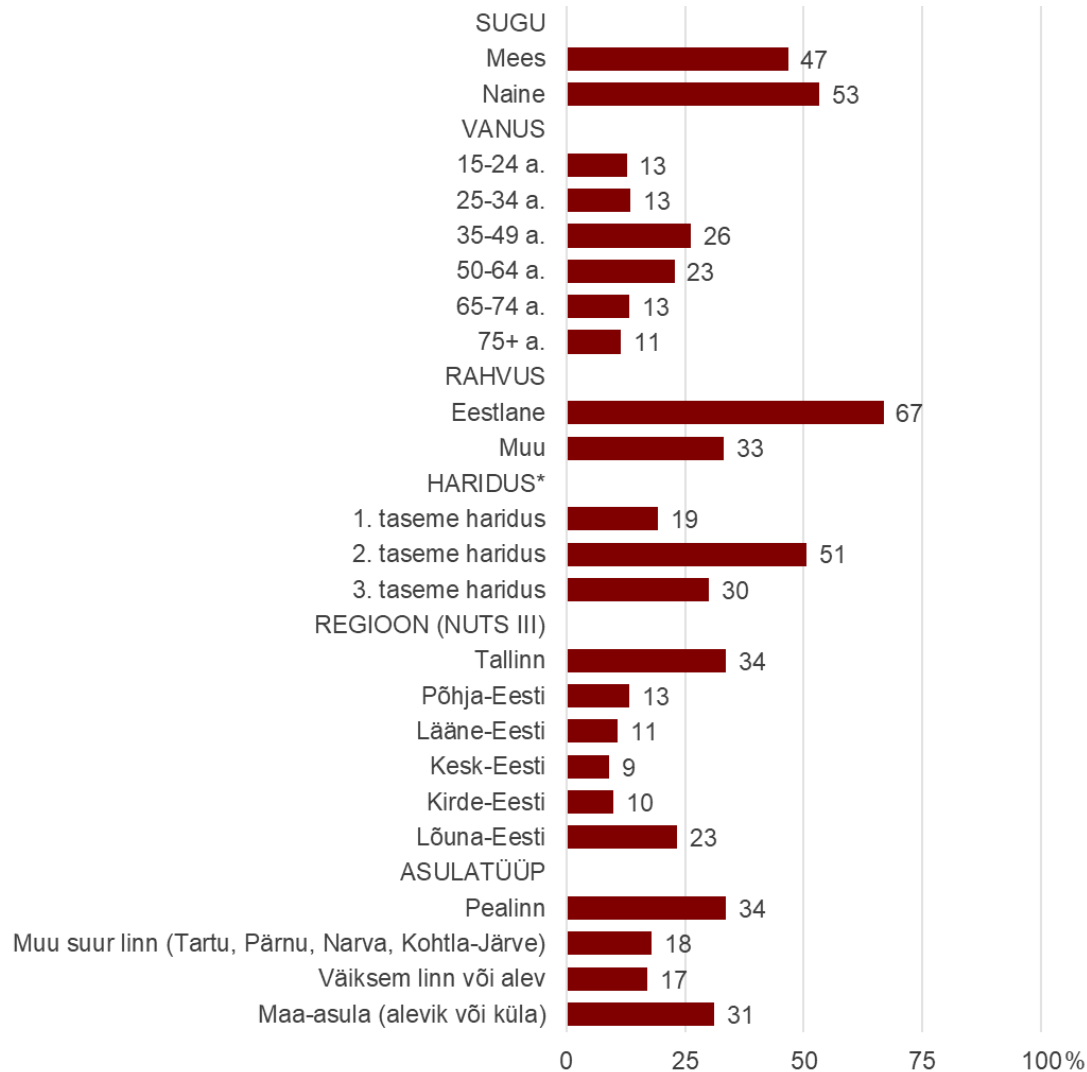
Veapiirid

- Tulemuste laiendamisel üldkogumile (15-aastased ja vanemad elanikud) tekkida võiva maksimaalse valimivea suurus jääb 95%-lisel usaldusnivool 2,8% piiresse (väiksemate gruppide, nt vanuserühmade, vaatlemisel võib viga olla suurem), vt alljärgnev tabel.

Valimi suurus	Vastuste proportsioon valimis											
	50%	48% või 52%	40% või 60%	35% või 65%	30% või 70%	25% või 75%	20% või 80%	15% või 85%	10% või 90%	5% või 95%	3% või 97%	2% või 98%
10	31.0%	31.0%	30.4%	29.6%	28.4%	26.8%	24.8%	22.1%	18.6%	13.5%	10.6%	8.7%
20	21.9%	21.9%	21.5%	20.9%	20.1%	19.0%	17.5%	15.6%	13.1%	9.6%	7.5%	6.1%
30	17.9%	17.9%	17.5%	17.1%	16.4%	15.5%	14.3%	12.8%	10.7%	7.8%	6.1%	5.0%
40	15.5%	15.5%	15.2%	14.8%	14.2%	13.4%	12.4%	11.1%	9.3%	6.8%	5.3%	4.3%
50	13.9%	13.9%	13.6%	13.2%	12.7%	12.0%	11.1%	9.9%	8.3%	6.0%	4.7%	3.9%
60	12.7%	12.6%	12.4%	12.1%	11.6%	11.0%	10.1%	9.0%	7.6%	5.5%	4.3%	3.5%
70	11.7%	11.7%	11.5%	11.2%	10.7%	10.1%	9.4%	8.4%	7.0%	5.1%	4.0%	3.3%
80	11.0%	11.0%	10.7%	10.5%	10.0%	9.5%	8.8%	7.8%	6.6%	4.8%	3.7%	3.1%
90	10.3%	10.3%	10.1%	9.9%	9.5%	8.9%	8.3%	7.4%	6.2%	4.5%	3.5%	2.9%
100	9.8%	9.8%	9.6%	9.3%	9.0%	8.5%	7.8%	7.0%	5.9%	4.3%	3.3%	2.7%
110	9.3%	9.3%	9.2%	8.9%	8.6%	8.1%	7.5%	6.7%	5.6%	4.1%	3.2%	2.6%
120	8.9%	8.9%	8.8%	8.5%	8.2%	7.7%	7.2%	6.4%	5.4%	3.9%	3.1%	2.5%
130	8.6%	8.6%	8.4%	8.2%	7.9%	7.4%	6.9%	6.1%	5.2%	3.7%	2.9%	2.4%
150	8.0%	8.0%	7.8%	7.6%	7.3%	6.9%	6.4%	5.7%	4.8%	3.5%	2.7%	2.2%
200	6.9%	6.9%	6.8%	6.6%	6.4%	6.0%	5.5%	4.9%	4.2%	3.0%	2.4%	1.9%
500	4.4%	4.4%	4.3%	4.2%	4.0%	3.8%	3.5%	3.1%	2.6%	1.9%	1.5%	1.2%
700	3.7%	3.7%	3.6%	3.5%	3.4%	3.2%	3.0%	2.6%	2.2%	1.6%	1.3%	1.0%
1000	3.1%	3.1%	3.0%	3.0%	2.8%	2.7%	2.5%	2.2%	1.9%	1.4%	1.1%	0.9%
1250	2.8%	2.8%	2.7%	2.6%	2.5%	2.4%	2.2%	2.0%	1.7%	1.2%	1.0%	0.8%

Kaalutud valimi profiil

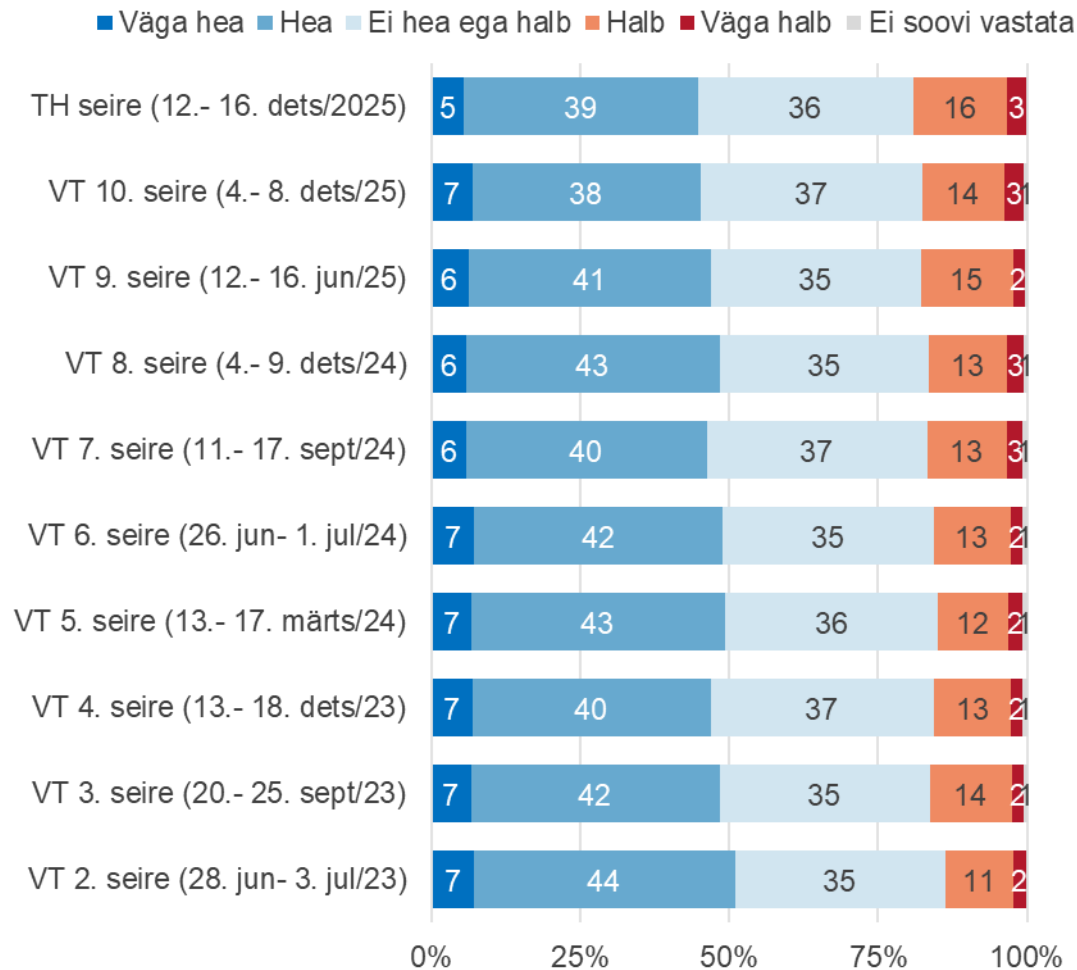
N=1252

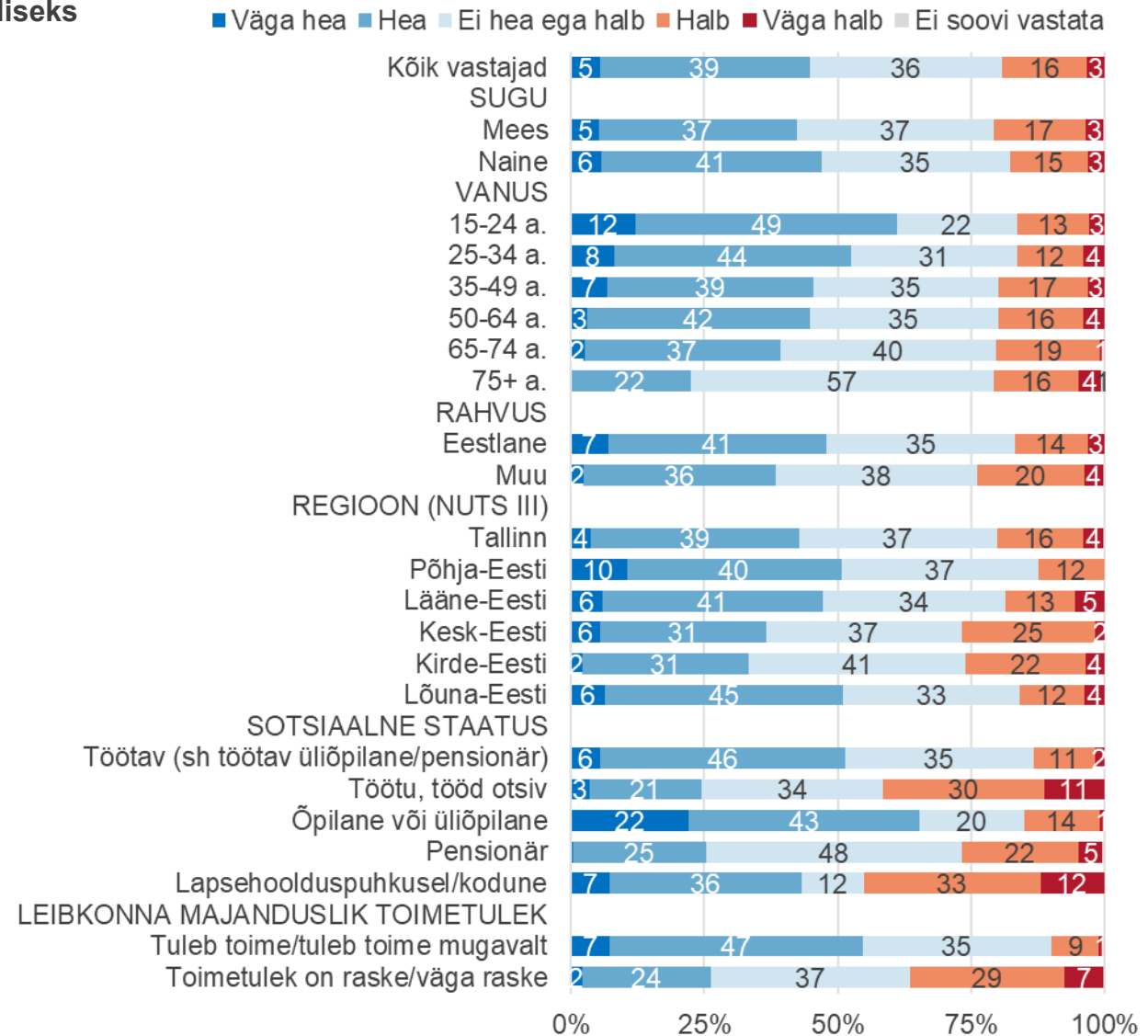
Tervise enesehinnang

Kõik vastajad, n=1252 (varasemates seiretes 1251–1261 vastajat)

Kui Te arvestate nii oma füüsilist kui vaimset enesetunnet, siis milliseks Te praegu hindate oma tervist üldiselt?

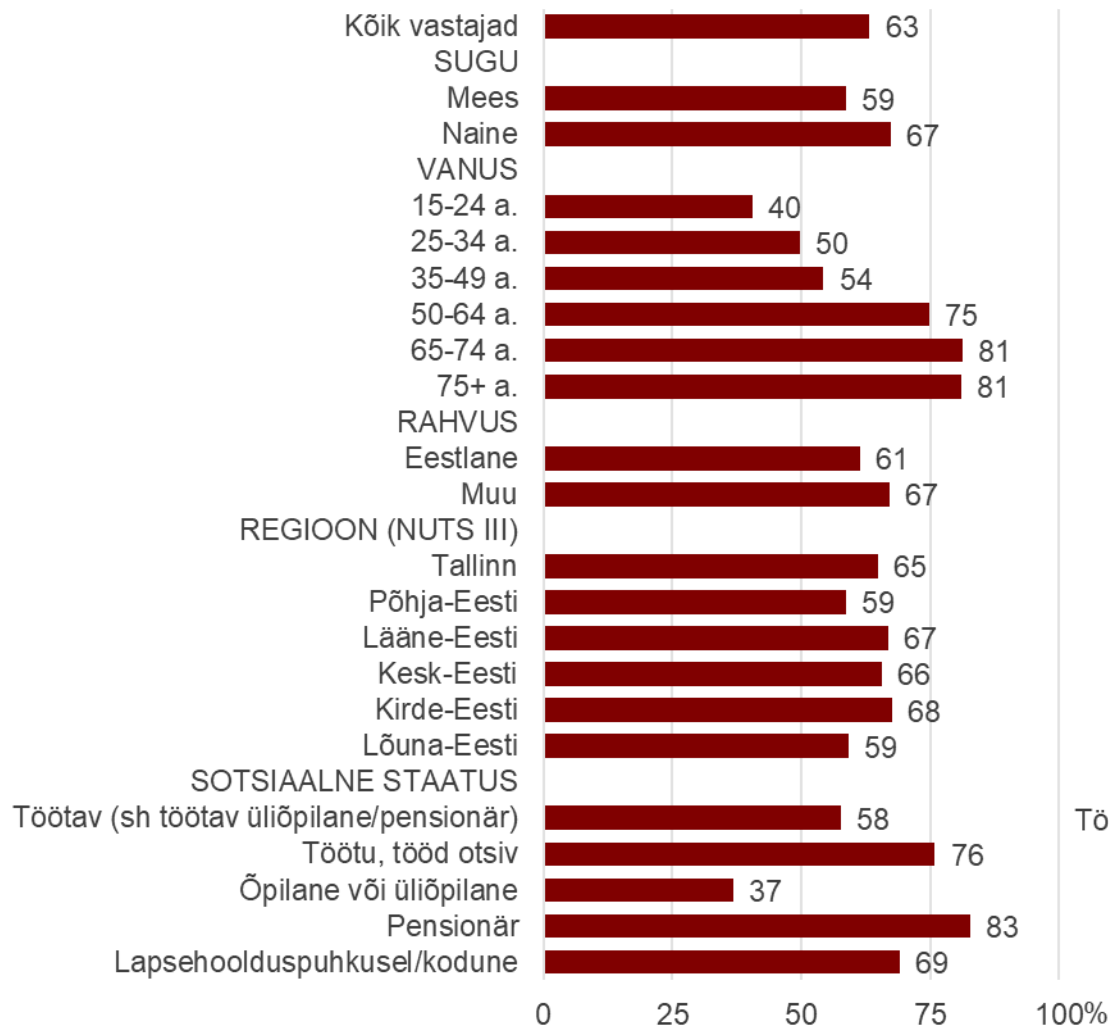
Taustrühmade võrdlus, TH seire

Pikaajalised haigused ja tegevuspiirangud

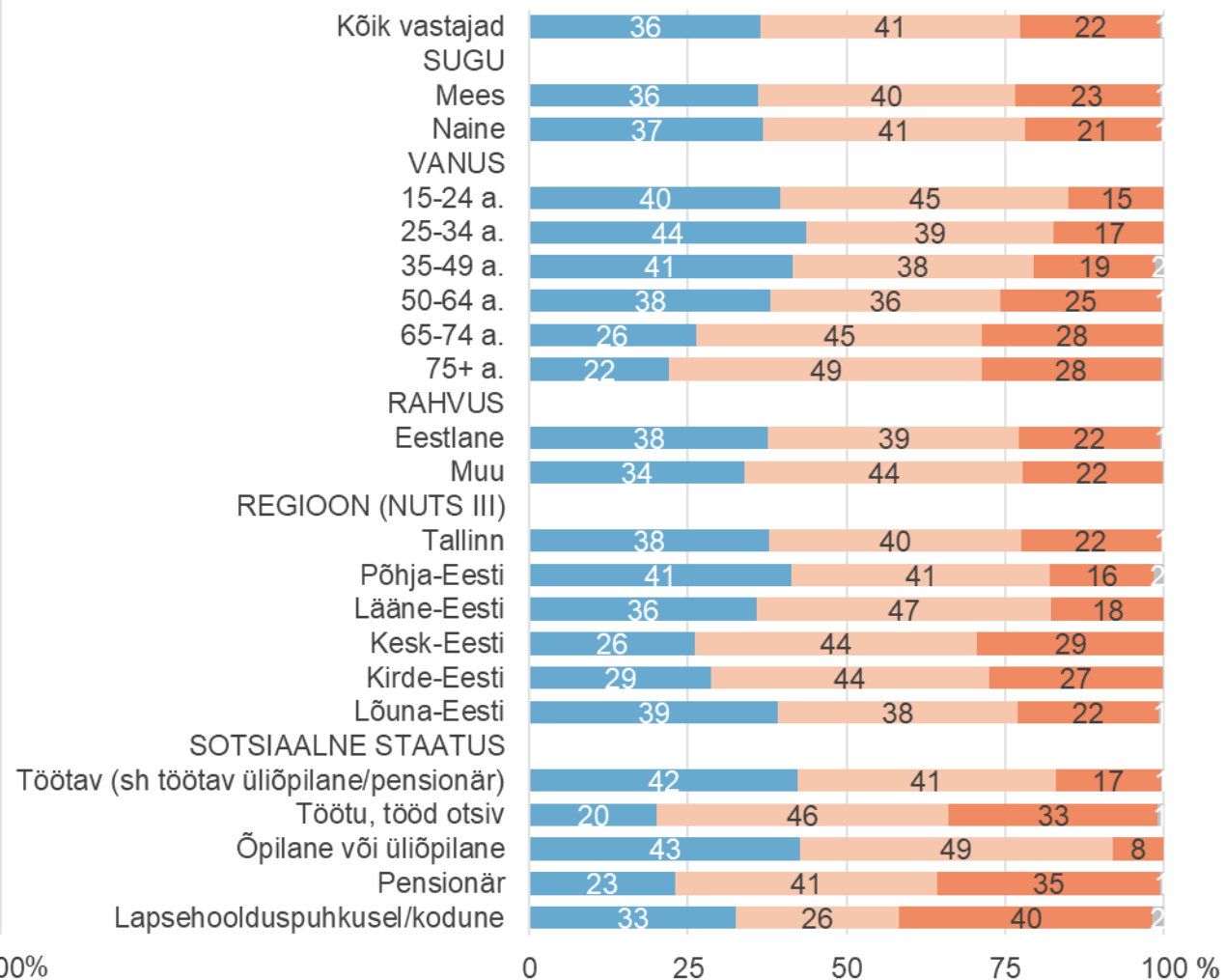
Kõik vastajad, n=1252

Kas Teil on mõni pikaajaline (krooniline) haigus või terviseprobleem? Pikaajaliseks haiguseks või terviseprobleemiks loeme haigust või terviseprobleemi, mis on kestnud või tõenäoliselt kestab vähemalt 6 kuud.

Mil määral piirab mõni pika- või lühiajaline terviseprobleem Teie puhul neid tegevusi, mida inimesed tavaliselt teevad?

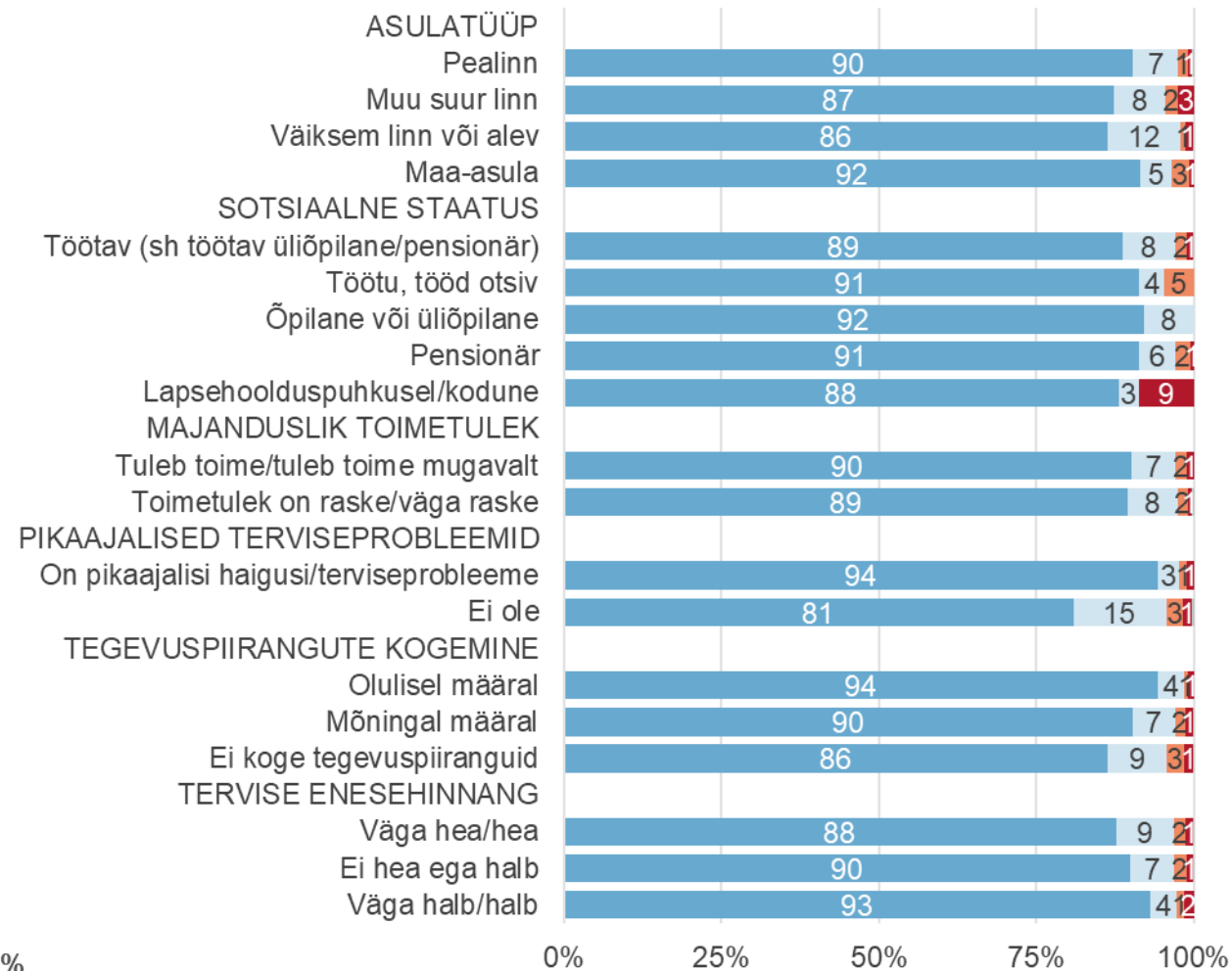
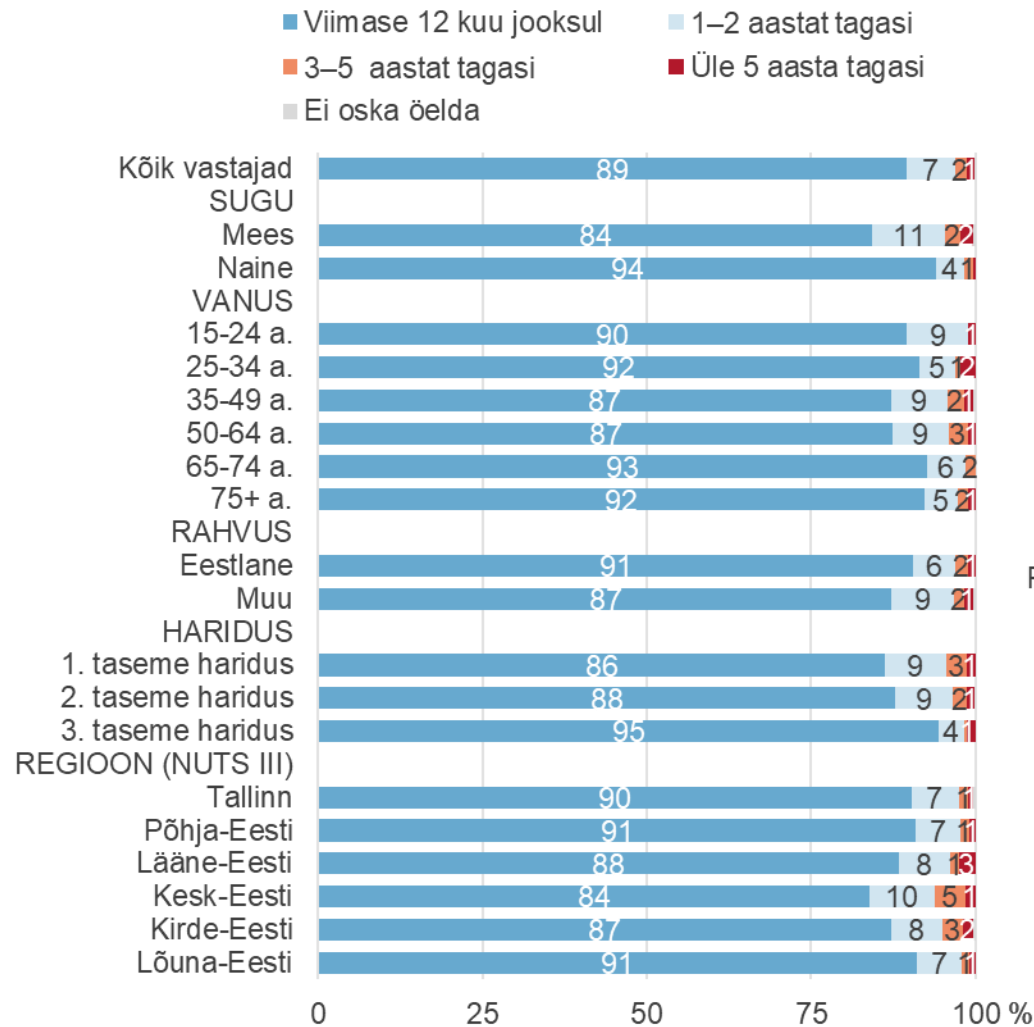
■ Ei piira üldse ■ Piirab, aga mitte oluliselt ■ Piirab oluliselt ■ Vastamata

Viimane arstikülastus

Kõik vastajad, n=1252

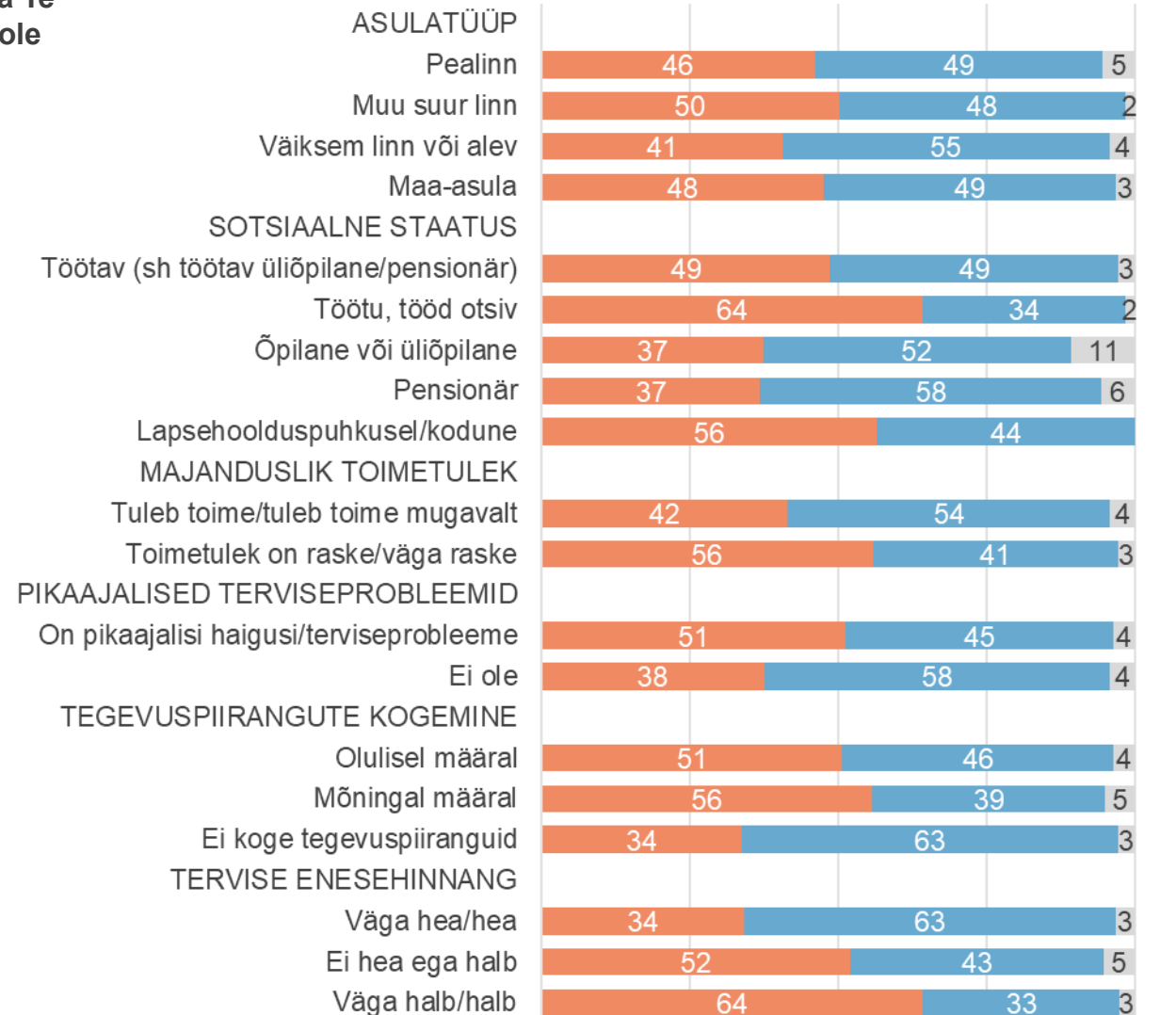
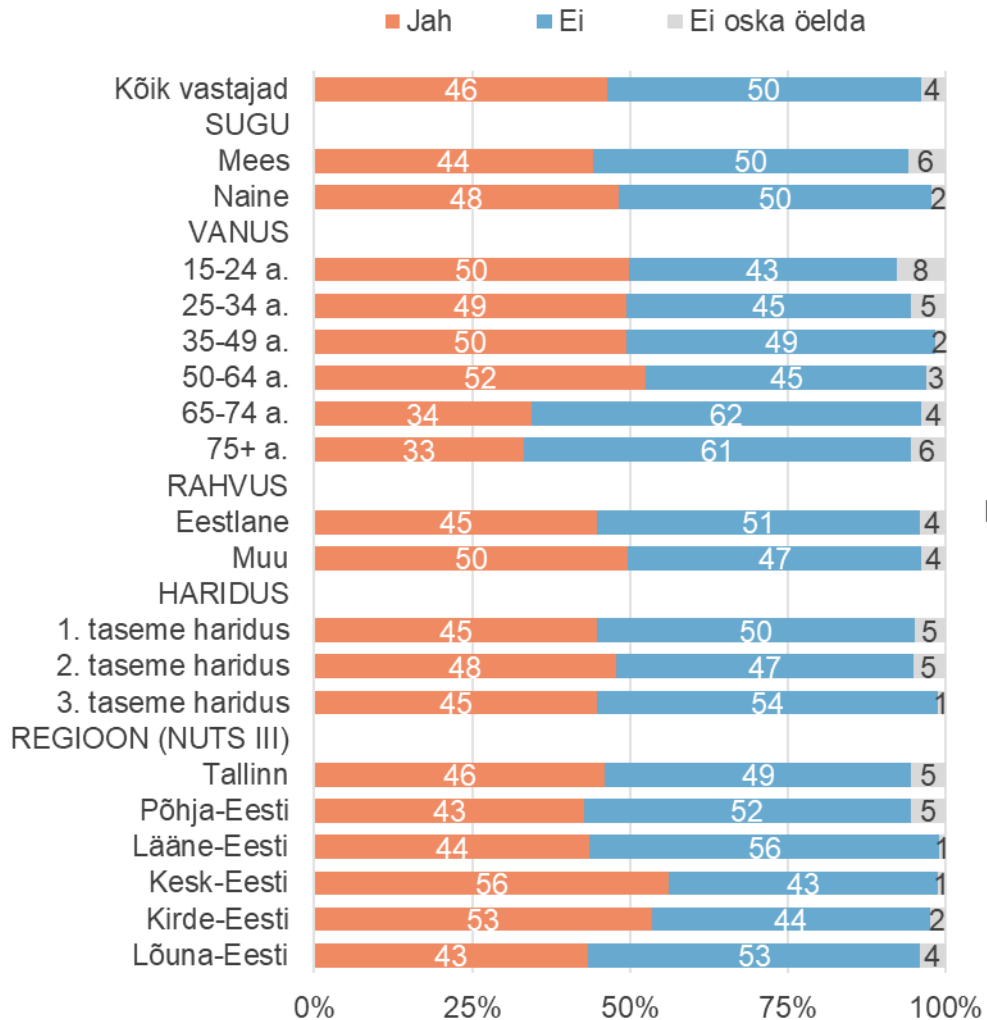
Millal Te viimati külastasite tervishoiutöötajat (nt perearsti, eriarsti, hambaarsti, öde või ämmaemandat) seoses oma tervisega?

Arsti poole pöördumata jätmine

Kõik vastajad, n=1252

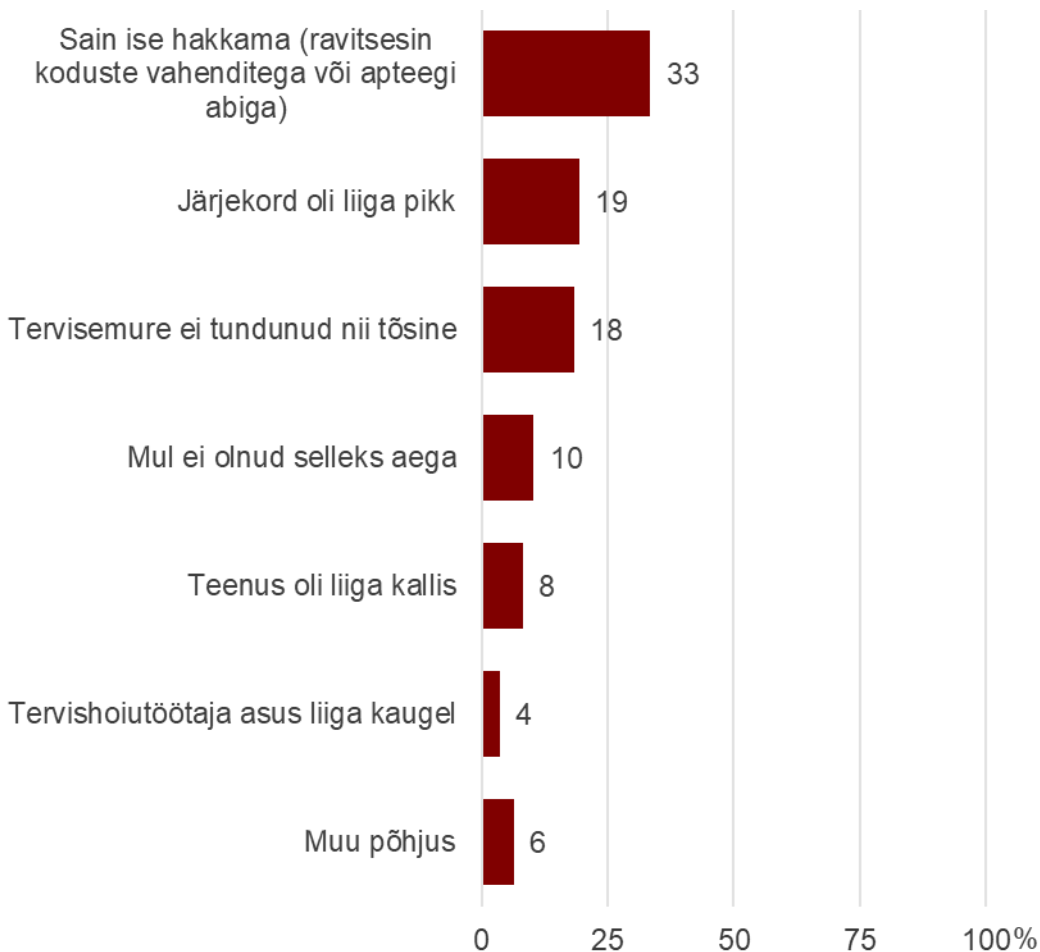
Kas Teil on viimase 12 kuu jooksul olnud terviseprobleeme, millega Te oleksite võinud tervishoiutöötaja (arsti, õe või muu spetsialisti) poole pöörduda, kuid Te ei teinud seda?

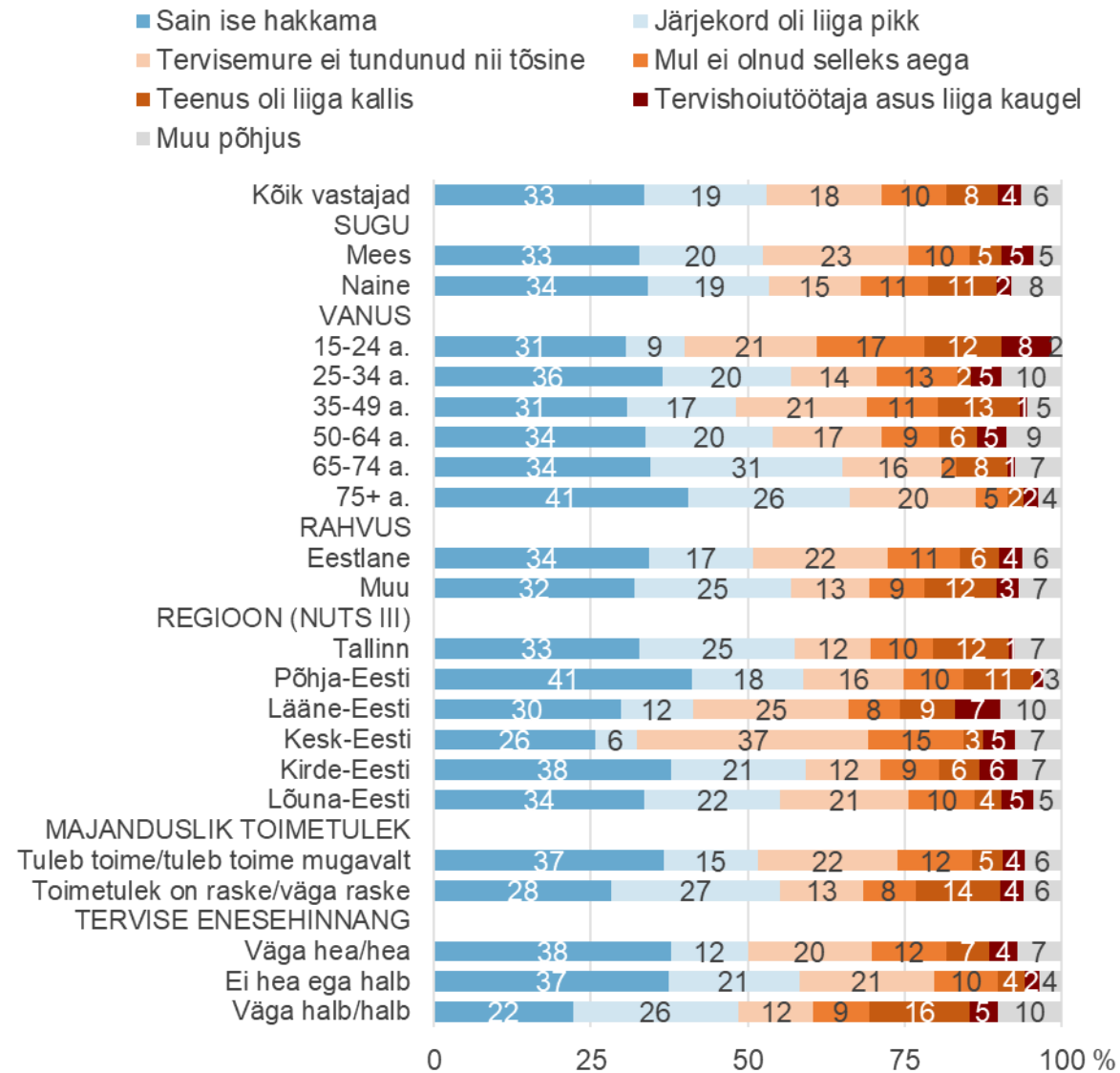
Põhjused, miks jäeti arsti poole pöördumata

Vastajad, kes jätsid 12 kuu jooksul mõne terviseprobleemi esinemisel tervishoiutöötaja poole pöördumata, n=594

Mis oli peamine põhjus, miks Te ei pöördunud oma terviseprobleemiga tervishoiutöötaja poole?

Taustrühmade võrdlus

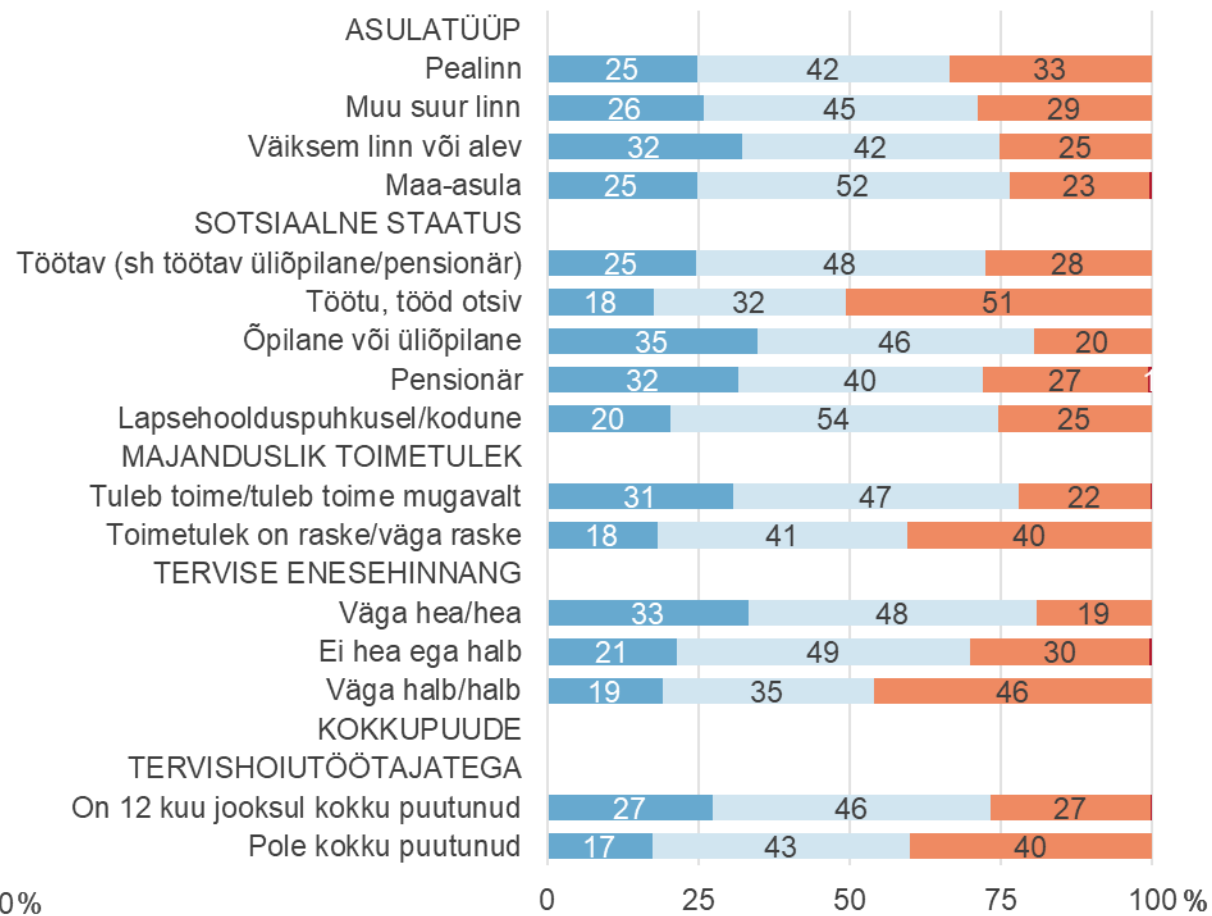
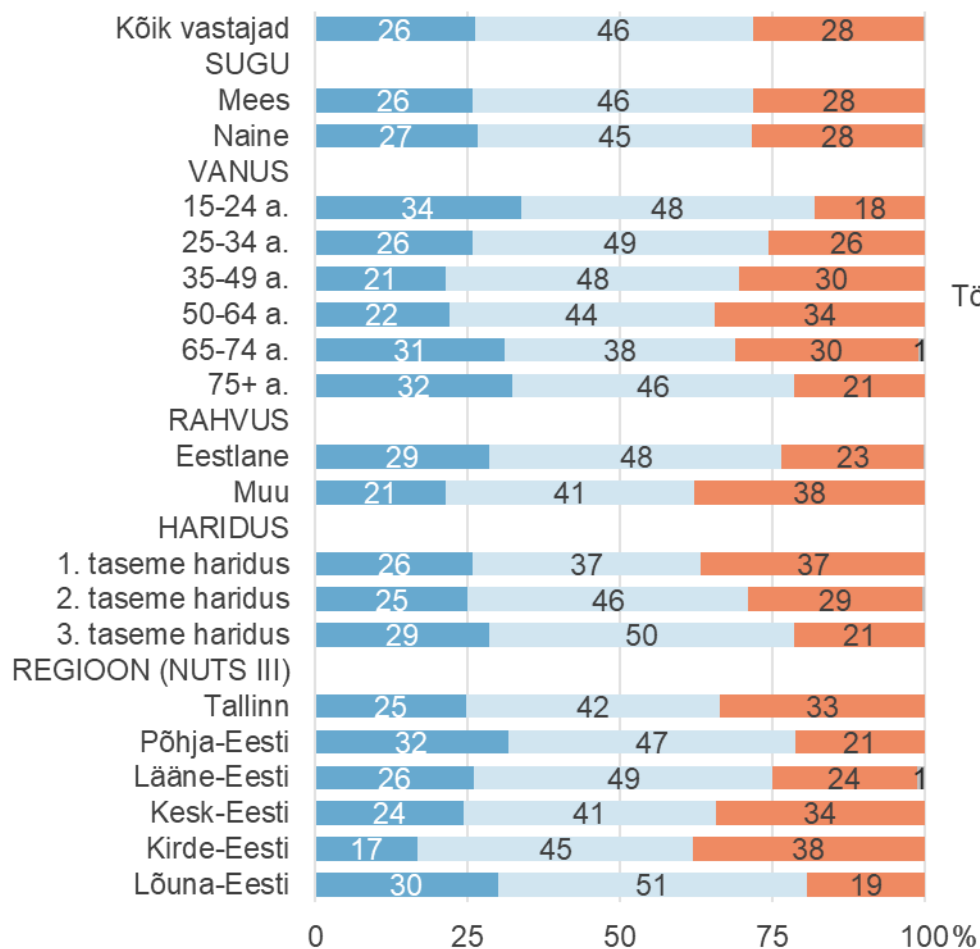
Hinnangud tervishoiuteenuste kvaliteedile

Kõik vastajad, n=1252

Milline on Teie arvates Eestis praegu tervishoiuteenuste kvaliteet (nt kas ravi on kättesaadav, tulemuslik ja inimesest hoolitakse)?

Palun hinnake skaalal 1–10, kus 1=väga halb ja 10=väga hea.

■ Positiivne hinnang (8-10) ■ Neutraalne (5-7) ■ Negatiivne hinnang (1-4) ■ Vastamata

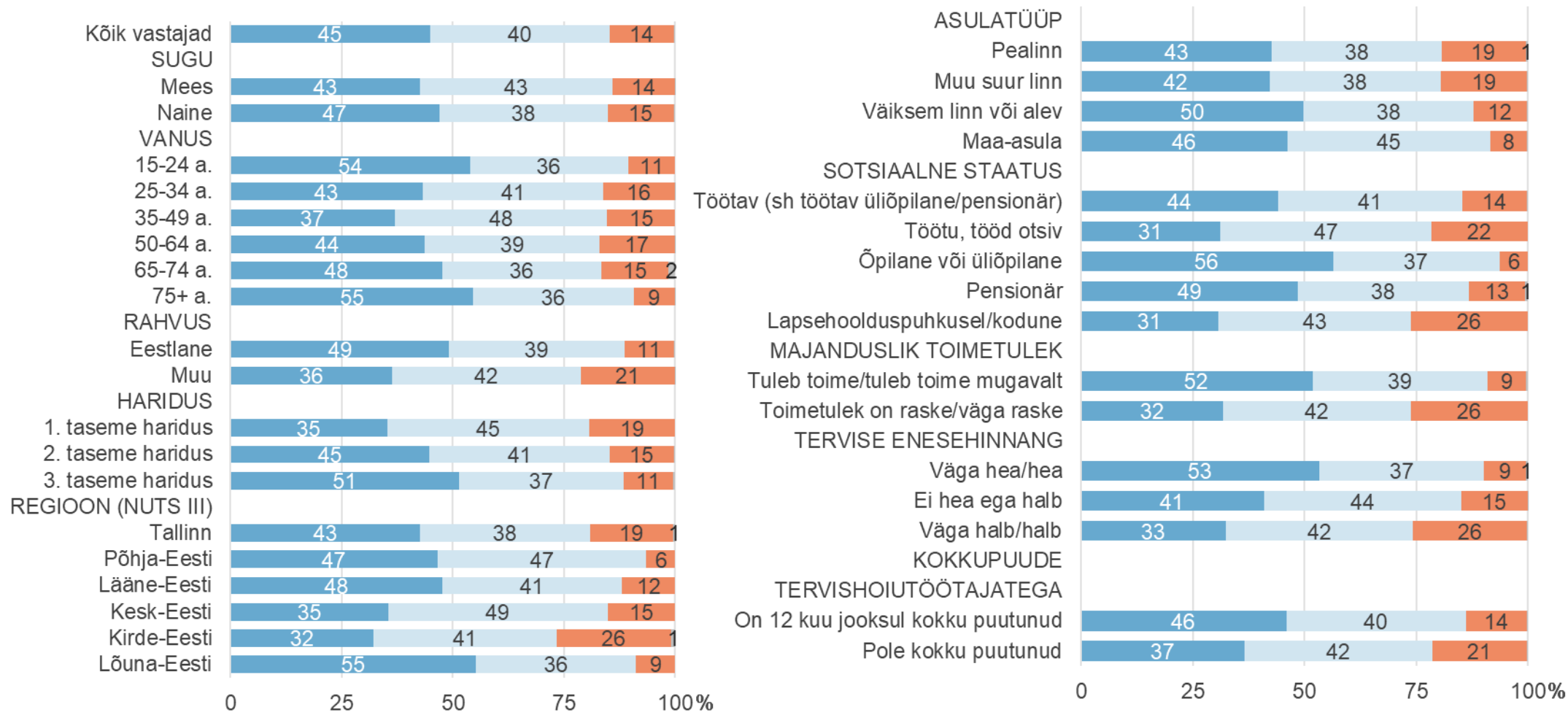
Hinnangud patsiendihutusele

Kõik vastajad, n=1252

Milline on Teie arvates Eestis praegu patsiendihutus (nt kas eksimusi välditakse, kas tunnete end raviasutuses turvaliselt)?

Palun hinnake skaalal 1–10, kus 1=väga halb ja 10=väga hea.

■ Positiivne hinnang (8-10) ■ Neutraalne (5-7) ■ Negatiivne hinnang (1-4) ■ Vastamata

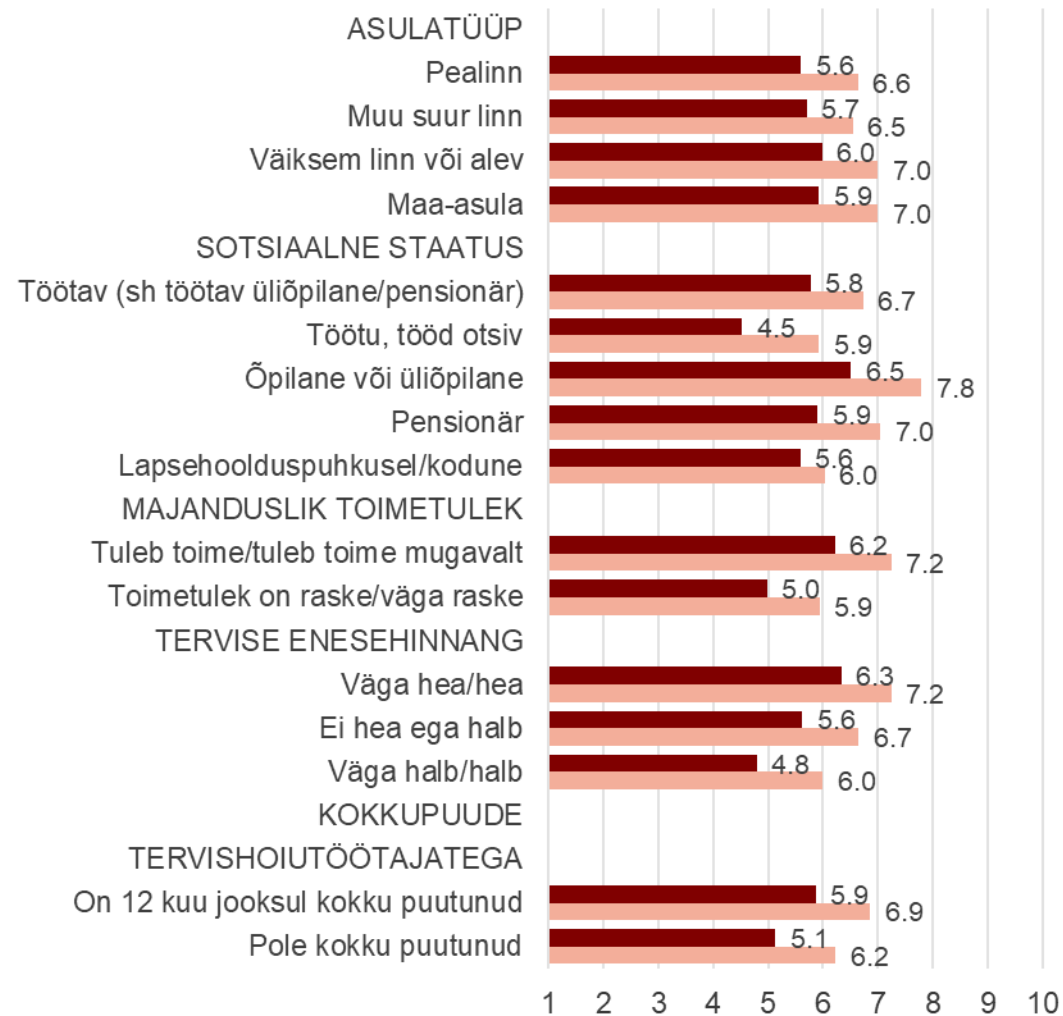
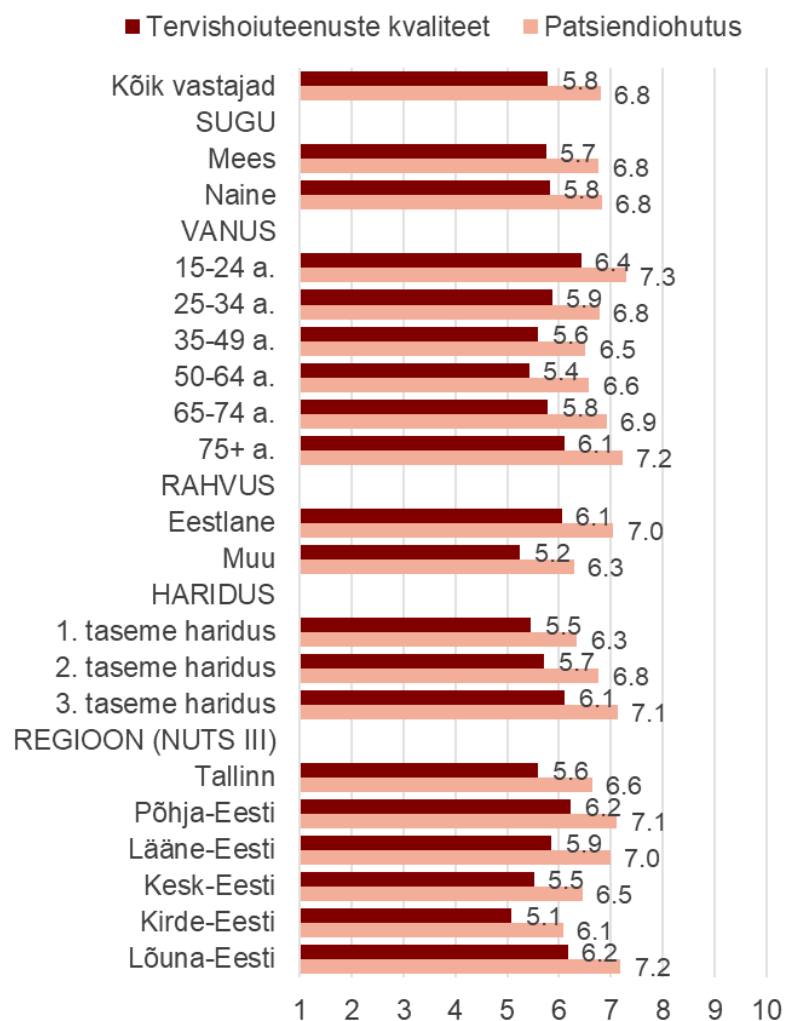
Hinnangud tervishoiuteenuste kvaliteedile ja patsiendiohutusele

Kõik vastajad, n=1252

Milline on Teie arvates Eestis praegu tervishoiuteenuste kvaliteet (nt kas ravi on kättesaadav, tulemuslik ja inimesest hoolitakse)?

Milline on Teie arvates Eestis praegu patsiendiohutus (nt kas eksimusi välditakse, kas tunnete end raviasutuses turvaliselt)?

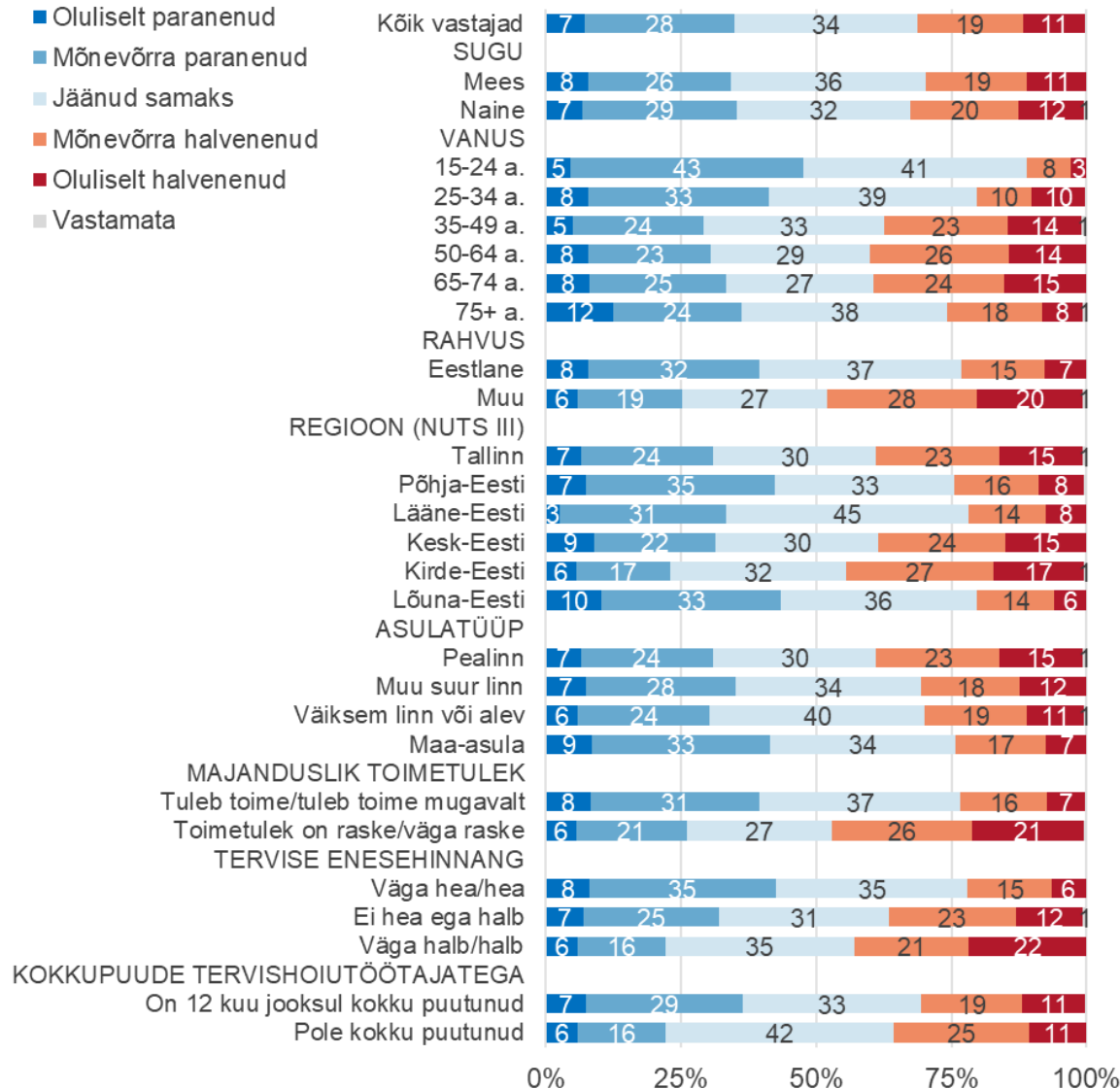
Palun hinnake skaalal 1–10, kus 1=väga halb ja 10=väga hea.

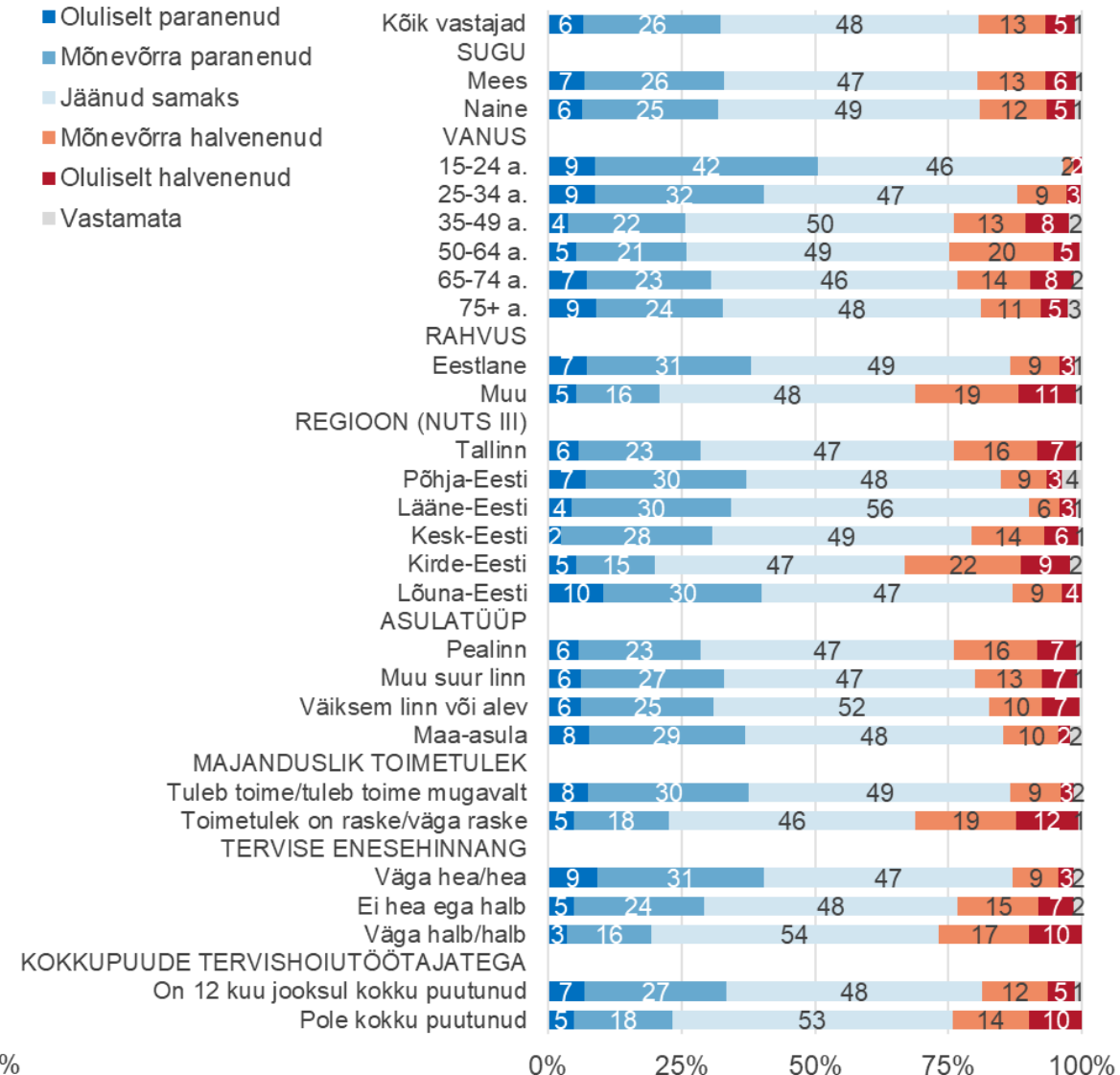
Muutused tervishoiuteenuste kvaliteedis ja patsiendiohutuses

Kõik vastajad, n=1252

Kuidas on tervishoiuteenuste kvaliteet Teie hinnangul viimase 5 aasta jooksul muutunud?

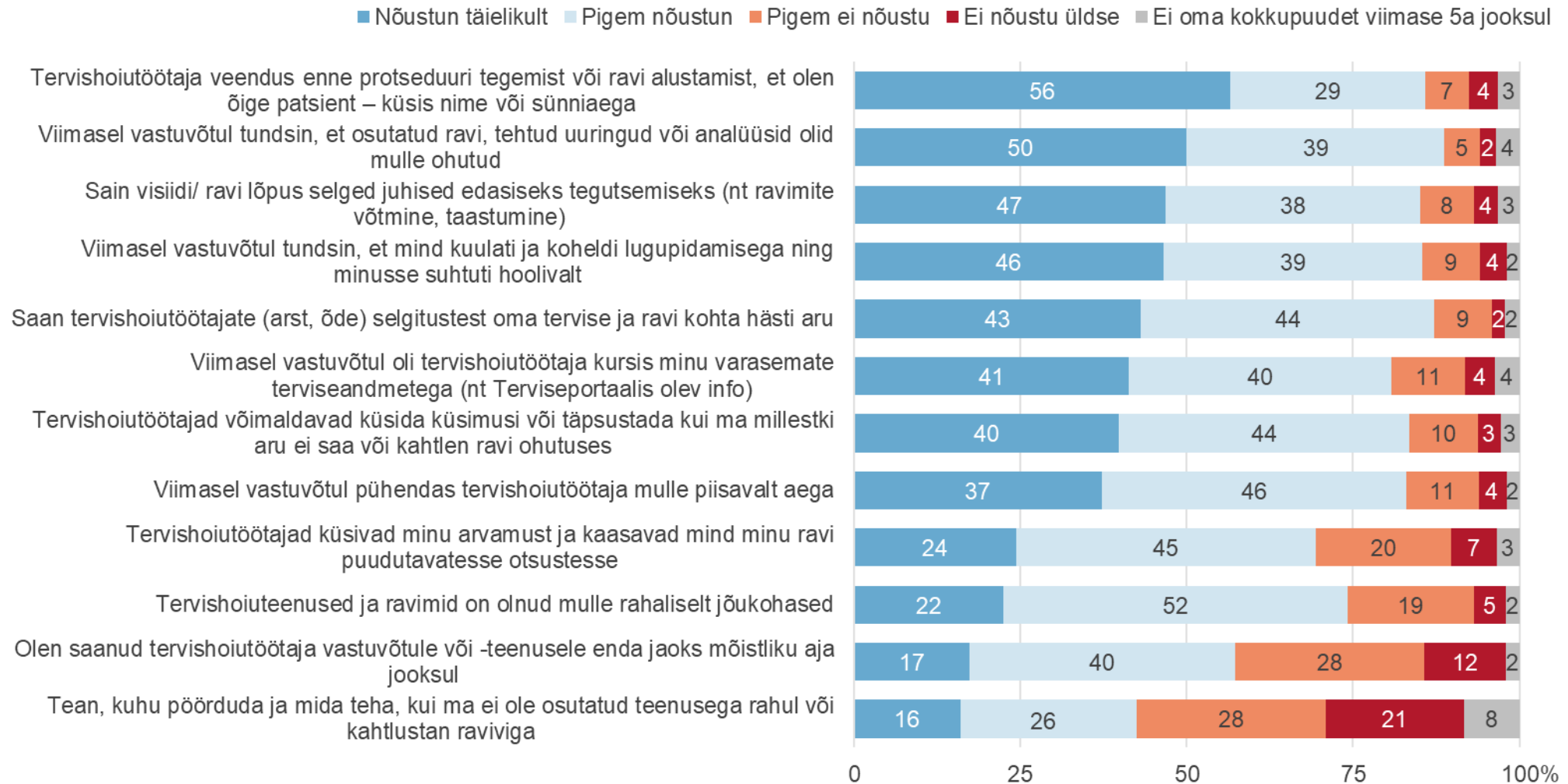
Kuidas on patsiendiohutus Teie hinnangul viimase 5 aasta jooksul muutunud?

Kogemused patsiendina

Kõik vastajad, n=1252

Palun hinnake, kuivõrd Te nõustute järgmiste väidetega seoses oma kogemustega Eesti tervishoius viimase 5 aasta jooksul.

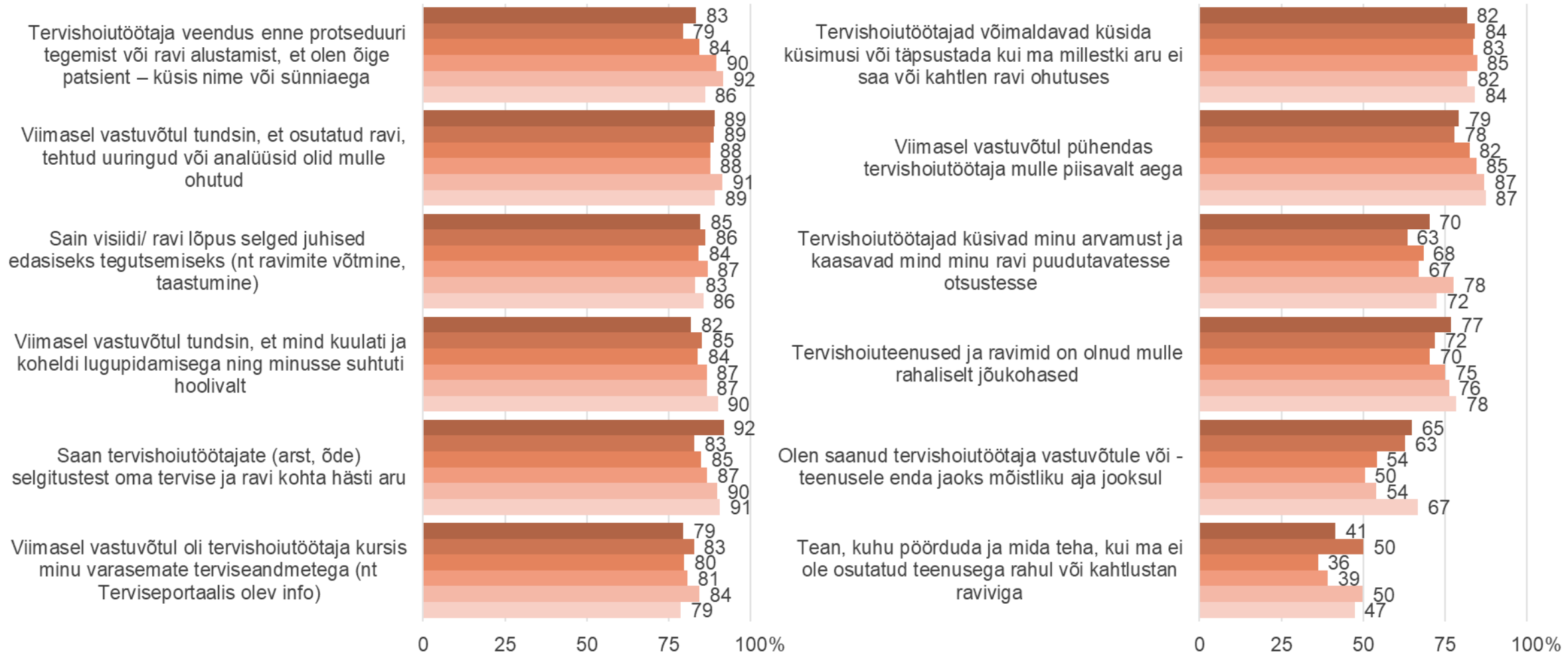

Kogemused patsiendina, vanuserühmade võrdlus

Kõik vastajad, n=1252

Palun hinnake, kuivõrd Te nõustute järgmiste väidetega seoses oma kogemustega Eesti tervishoius viimase 5 aasta jooksul. Hinnangu "Nõustun täielikult" või "Pigem nõustun" andnud vastajate osakaal

■ 15-24 a. ■ 25-34 a. ■ 35-49 a. ■ 50-64 a. ■ 65-74 a. ■ 75+ a.

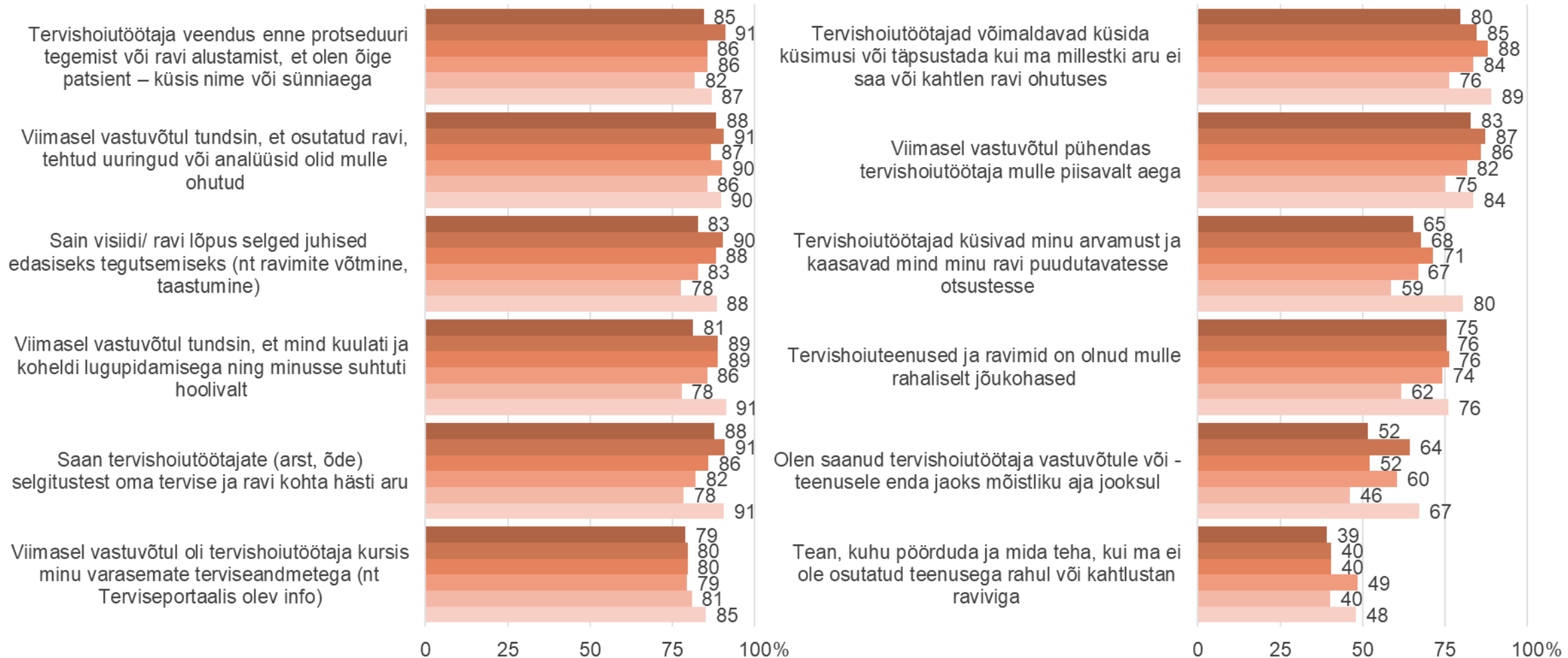

Kogemused patsiendina, regioonide võrdlus

Kõik vastajad, n=1252

Palun hinnake, kuivõrd Te nõustute järgmiste väidetega seoses oma kogemustega Eesti tervishoius viimase 5 aasta jooksul. Hinnangu "Nõustun täielikult" või "Pigem nõustun" andnud vastajate osakaal

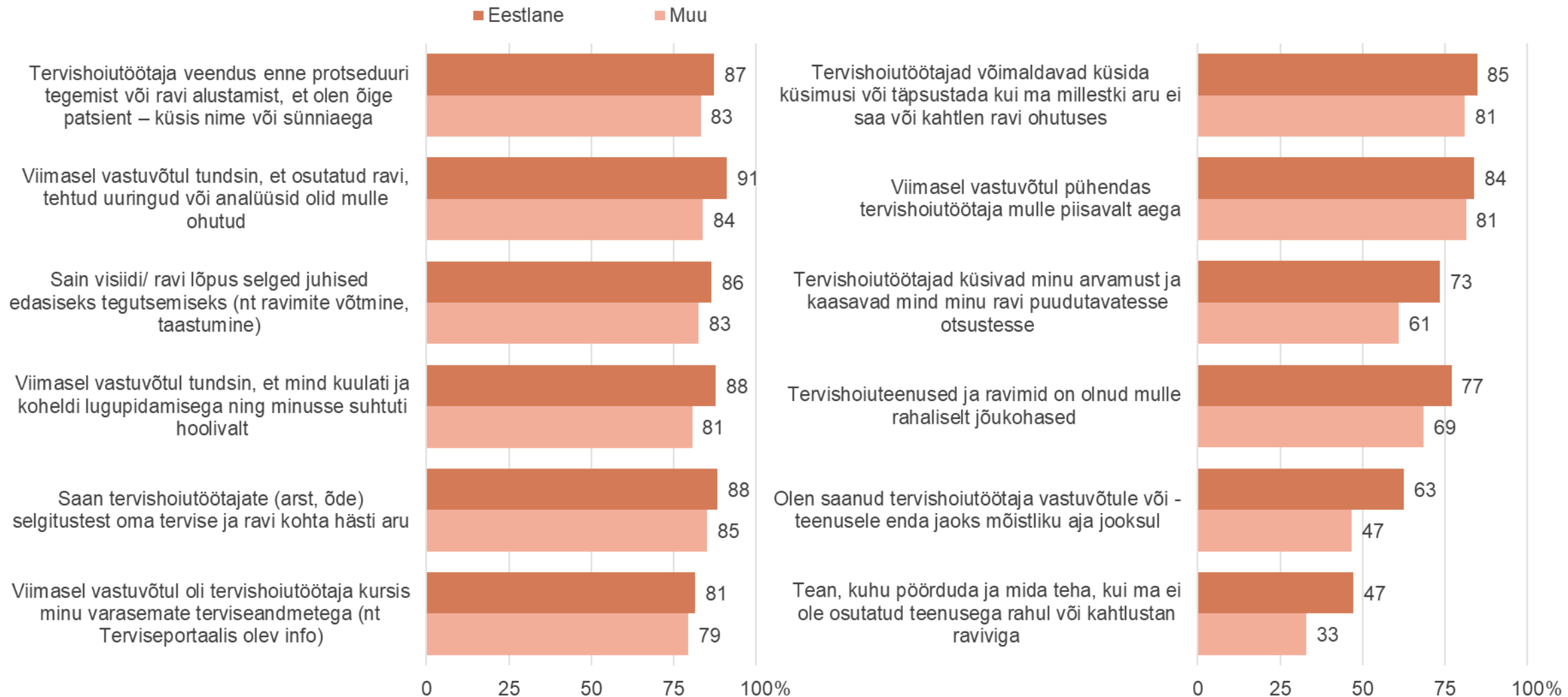
■ Tallinn ■ Põhja-Eesti ■ Lääne-Eesti ■ Kesk-Eesti ■ Kirde-Eesti ■ Lõuna-Eesti

Kogemused patsiendina, rahvusrühmade võrdlus

Kõik vastajad, n=1252

Palun hinnake, kuivõrd Te nõustute järgmiste väidetega seoses oma kogemustega Eesti tervishoius viimase 5 aasta jooksul. Hinnangu "Nõustun täielikult" või "Pigem nõustun" andnud vastajate osakaal

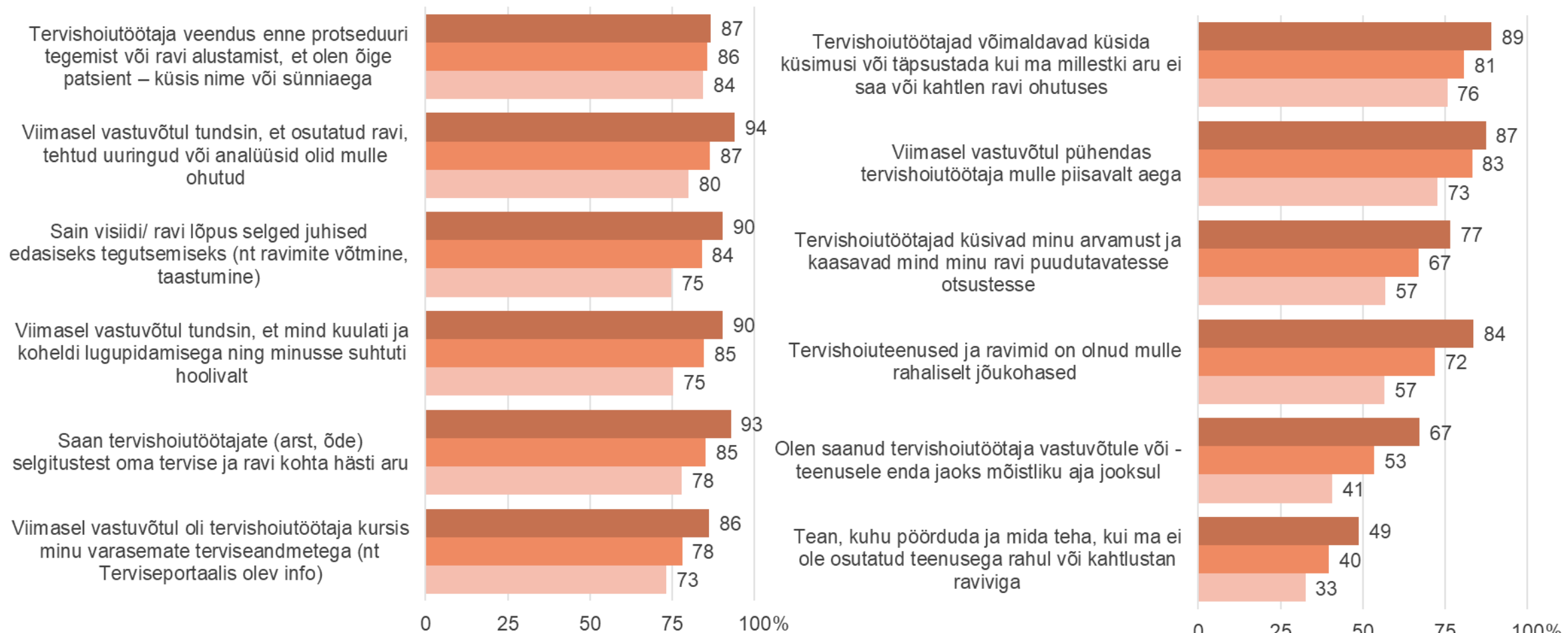

Kogemused patsiendina, võrdlus lähtuvalt enesehinnangulisest tervisest

Kõik vastajad, n=1252

Palun hinnake, kui võrd Te nõustute järgmiste väidetega seoses oma kogemustega Eesti tervishoius viimase 5 aasta jooksul. Hinnangu "Nõustun täielikult" või "Pigem nõustun" andnud vastajate osakaal

■ Positiivne hinnang (8-10) ■ Neutraalne (5-7) ■ Negatiivne hinnang (1-4)

Kogemused patsiendina

Kõik vastajad, n=1252

Korrelatsioonseosed tunnustega:

Üldhinnang tervishoiuteenuste kvaliteedile ("Milline on Teie arvates Eestis praegu tervishoiuteenuste kvaliteet (nt kas ravi on kättesaadav, tulemuslik ja inimesest hoolitakse)?")

Üldhinnang patsiendiohutusele ("Milline on Teie arvates Eestis praegu patsiendiohutus (nt kas eksimusi välditakse, kas tunnete end raviasutuses turvaliselt)?")

Pearsoni r, kõik tabelis viidatud seosed olid statistiliselt olulised 99%-lisel usaldusnivool

	Üldhinnang tervishoiuteenuste kvaliteedile	Üldhinnang patsiendiohutusele
Olen saanud tervishoiutöötaja vastuvõtule või -teenusele enda jaoks mõistliku aja jooksul	0.57	0.44
Viimasel vastuvõtul tundsin, et osutatud ravi, tehtud uuringud või analüüsid olid mulle ohutud	0.45	0.50
Sain visiidi/ ravi lõpus selged juhised edasiseks tegutsemiseks (nt ravimite võtmine, taastumine)	0.44	0.46
Viimasel vastuvõtul tundsin, et mind kuulati ja koheldi lugupidamisega ning minusse suhtuti hoolivalt	0.43	0.46
Tervishoiuteenused ja ravimid on olnud mulle rahaliselt jõukohased	0.42	0.40
Viimasel vastuvõtul pühendas tervishoiutöötaja mulle piisavalt aega	0.38	0.40
Saan tervishoiutöötajate (arst, õde) selgitustest oma tervise ja ravi kohta hästi aru	0.38	0.43
Tervishoiutöötajad võimaldavad küsida küsimusi või täpsustada kui ma millestki aru ei saa või kahtlen ravi ohutuses	0.37	0.43
Tervishoiutöötajad küsivad minu arvamust ja kaasavad mind minu ravi puudutavatesse otsustesse	0.36	0.39
Viimasel vastuvõtul oli tervishoiutöötaja kursis minu varasemate terviseandmetega (nt Terviseportaalil olev info)	0.35	0.37
Tean, kuhu pöörduda ja mida teha, kui ma ei ole osutatud teenusega rahul või kahtlustan raviviga	0.32	0.26
Tervishoiutöötaja veendus enne protseduuri tegemist või ravi alustamist, et olen õige patsient – küsis nime või sünniaega	0.25	0.25

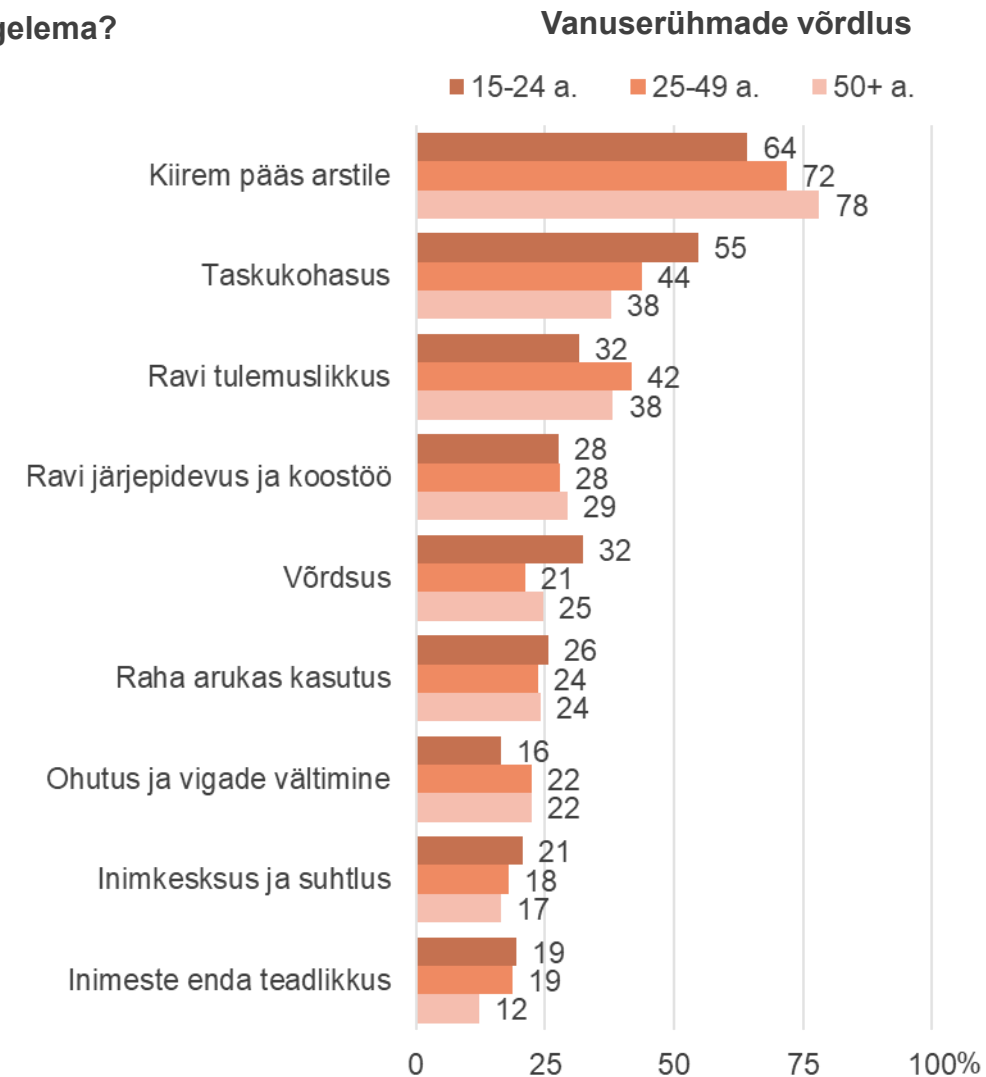
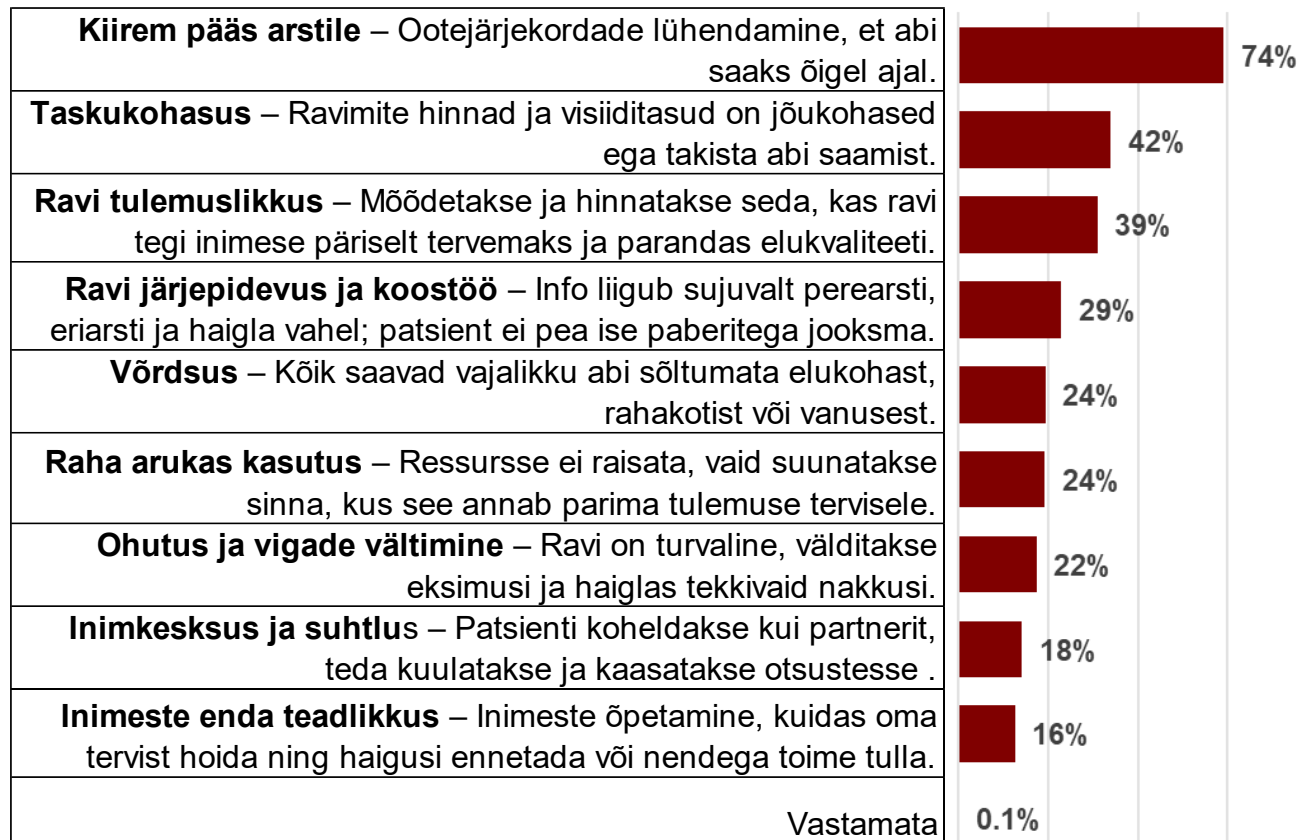
Prioriteedid tervishoiu arendamisel

Kõik vastajad, n=1252

Tervishoiu kvaliteedi arendamisel on oluline seada prioriteete.

Millise kolme teemaga peaks Teie arvates riik järgmisel 5 aastal esmajärjekorras tegelema?

Kuni 3 vastust

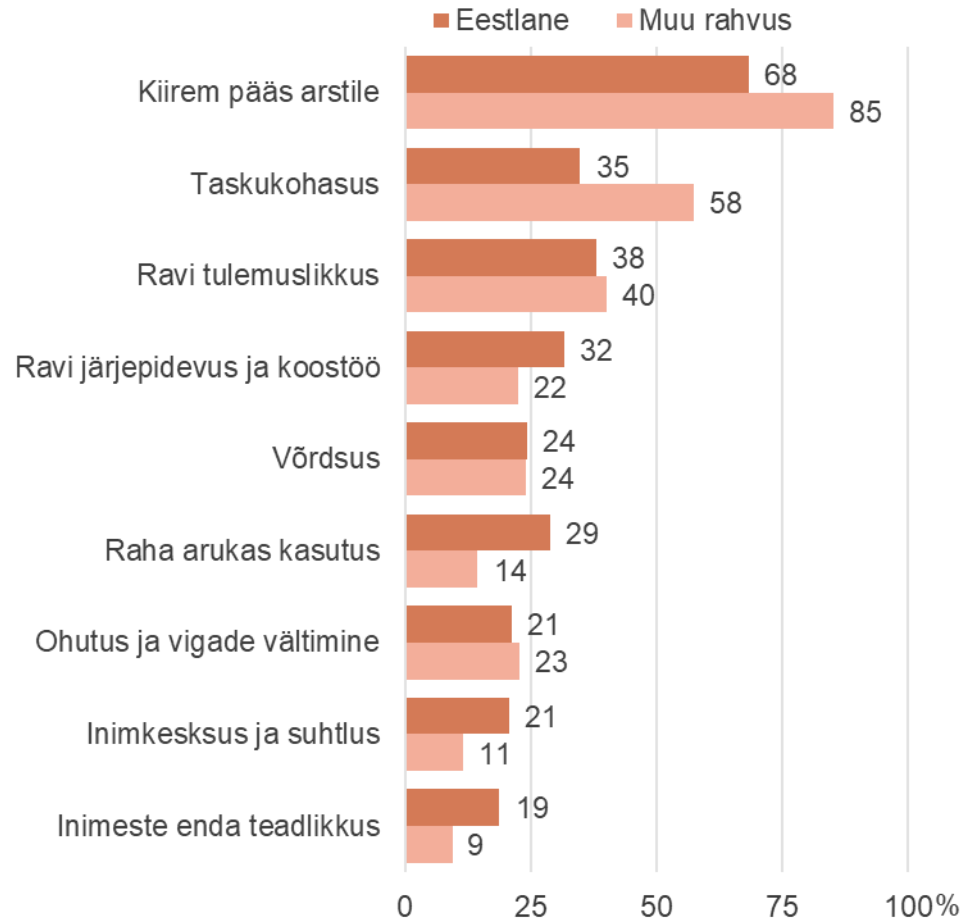

Prioriteetidid tervishoiu arendamisel

Kõik vastajad, n=1252

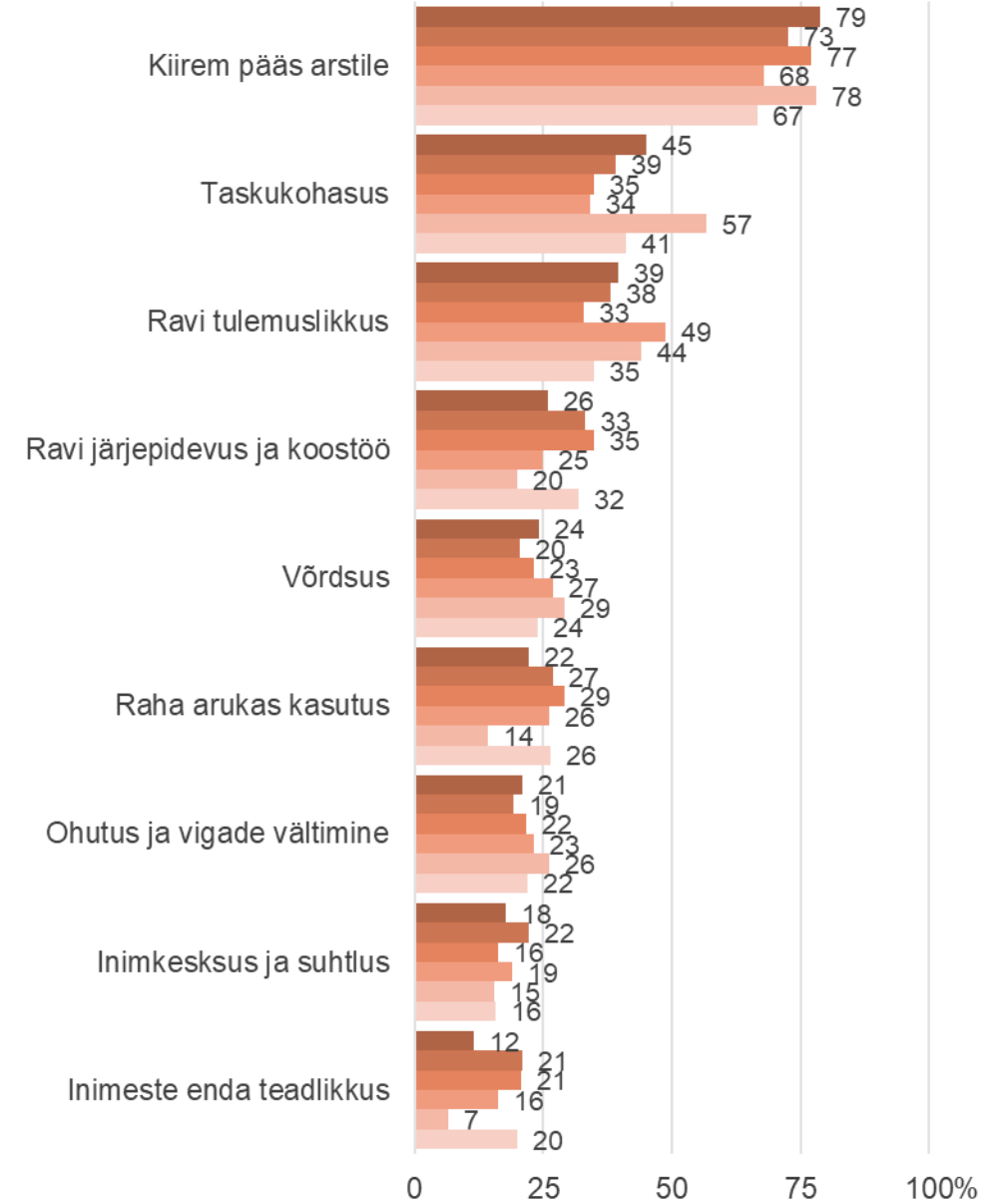
Tervishoiu kvaliteedi arendamisel on oluline seada prioriteete. Millise kolme teemaga peaks Teie arvates riik järgmisel 5 aastal esmajärjekorras tegelema? Kuni 3 vastust

Rahvusrühmade võrdlus

Regioonide võrdlus

■ Tallinn ■ Põhja-Eesti ■ Lääne-Eesti ■ Kesk-Eesti ■ Kirde-Eesti ■ Lõuna-Eesti

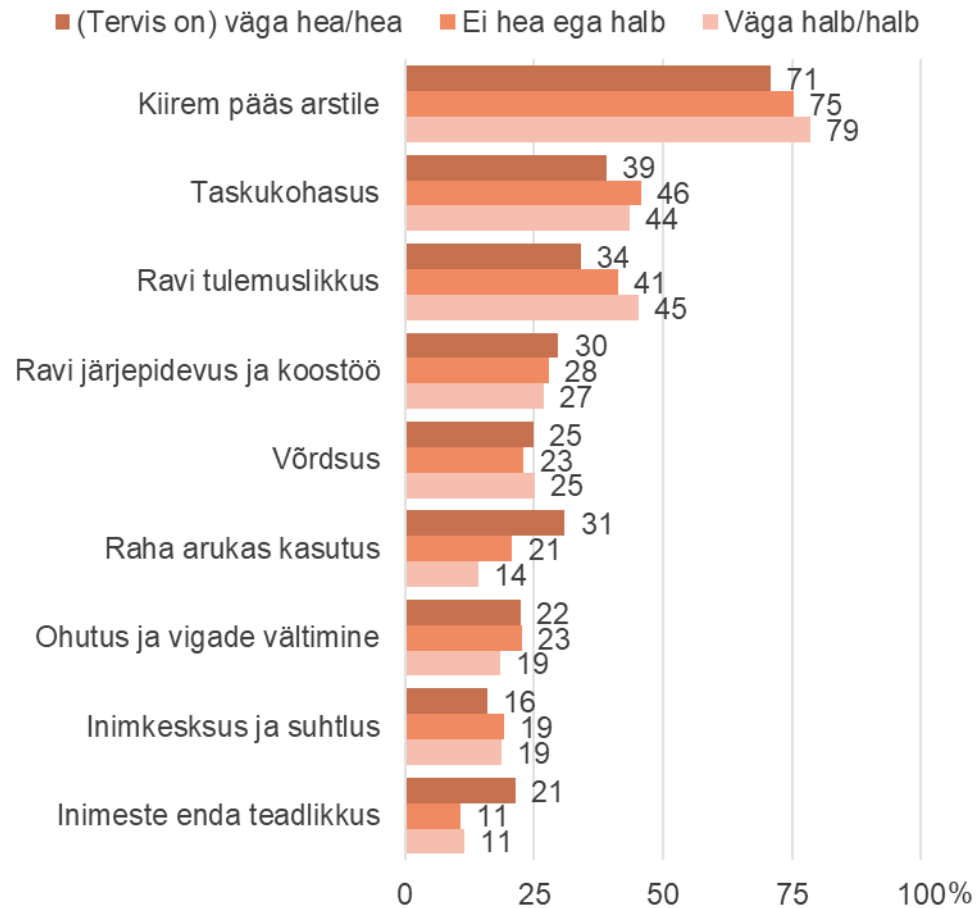

Prioriteetidid tervishoiu arendamisel

Kõik vastajad, n=1252

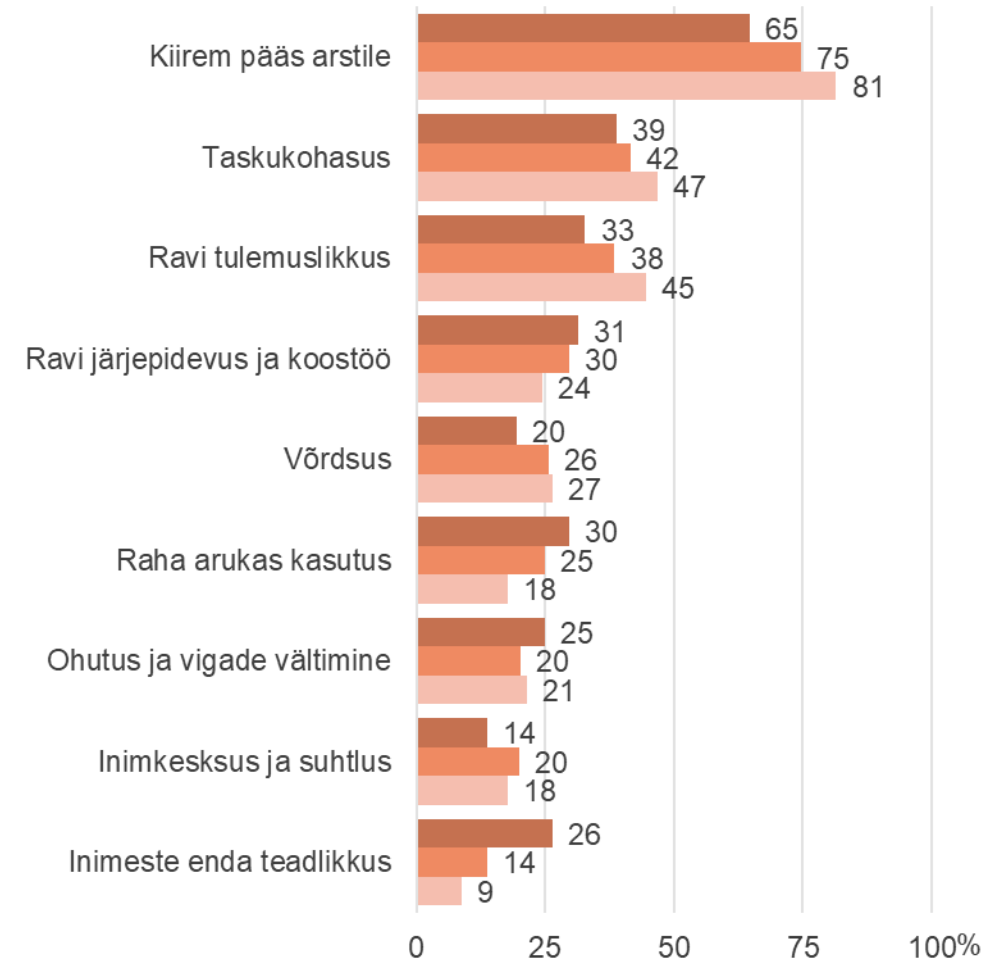
Tervishoiu kvaliteedi arendamisel on oluline seada prioriteete. Millise kolme teemaga peaks Teie arvates riik järgmisel 5 aastal esmajärjekorras tegelema? Kuni 3 vastust

Võrdlus lähtuvalt tervise enesehinnangust

Võrdlus lähtuvalt Eesti tervishoiuteenuste kvaliteedile antud üldhinnangust

■ Positiivne hinnang (8-10) ■ Neutraalne (5-7) ■ Negatiivne hinnang (1-4)

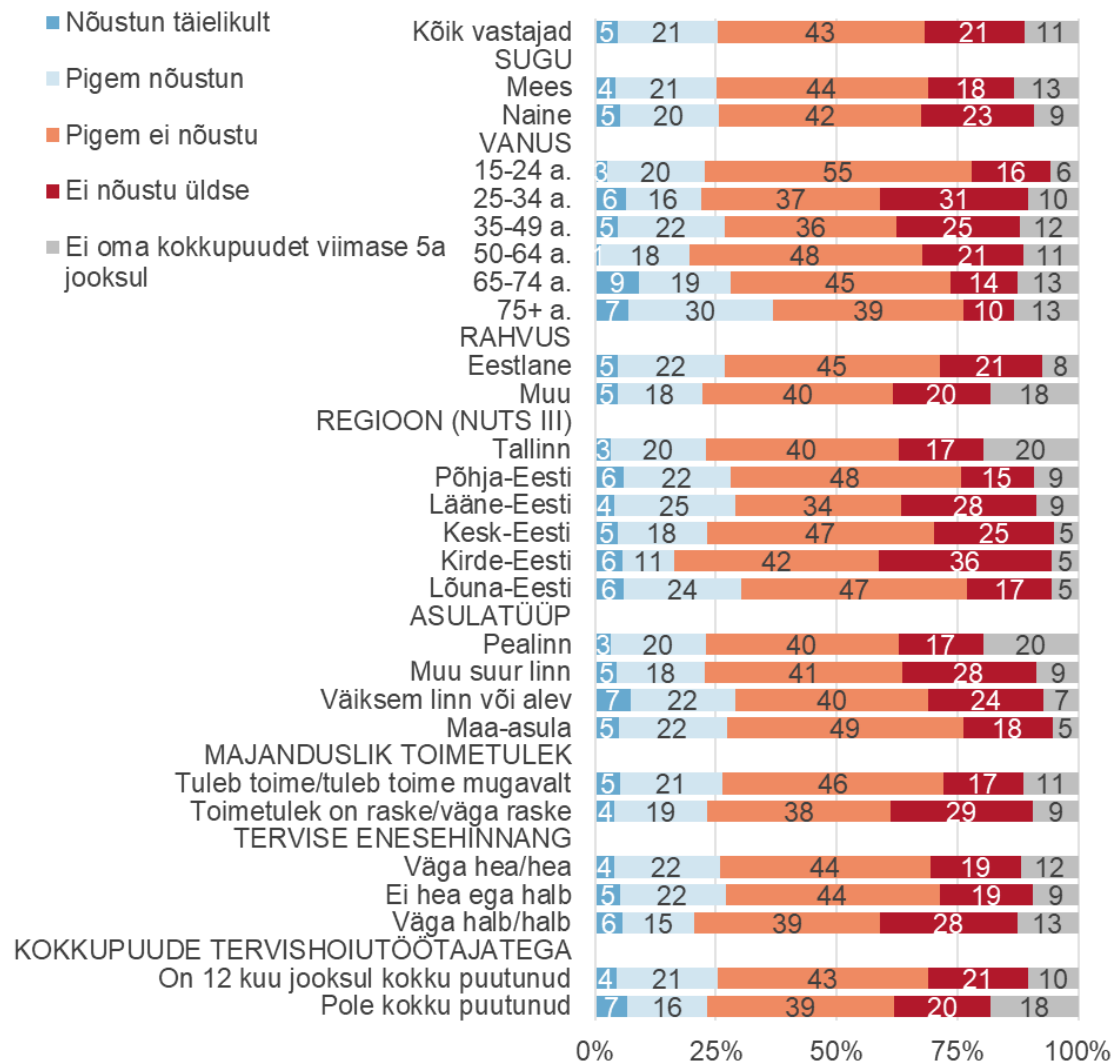

Arstiabi võrdne kättesaadavus

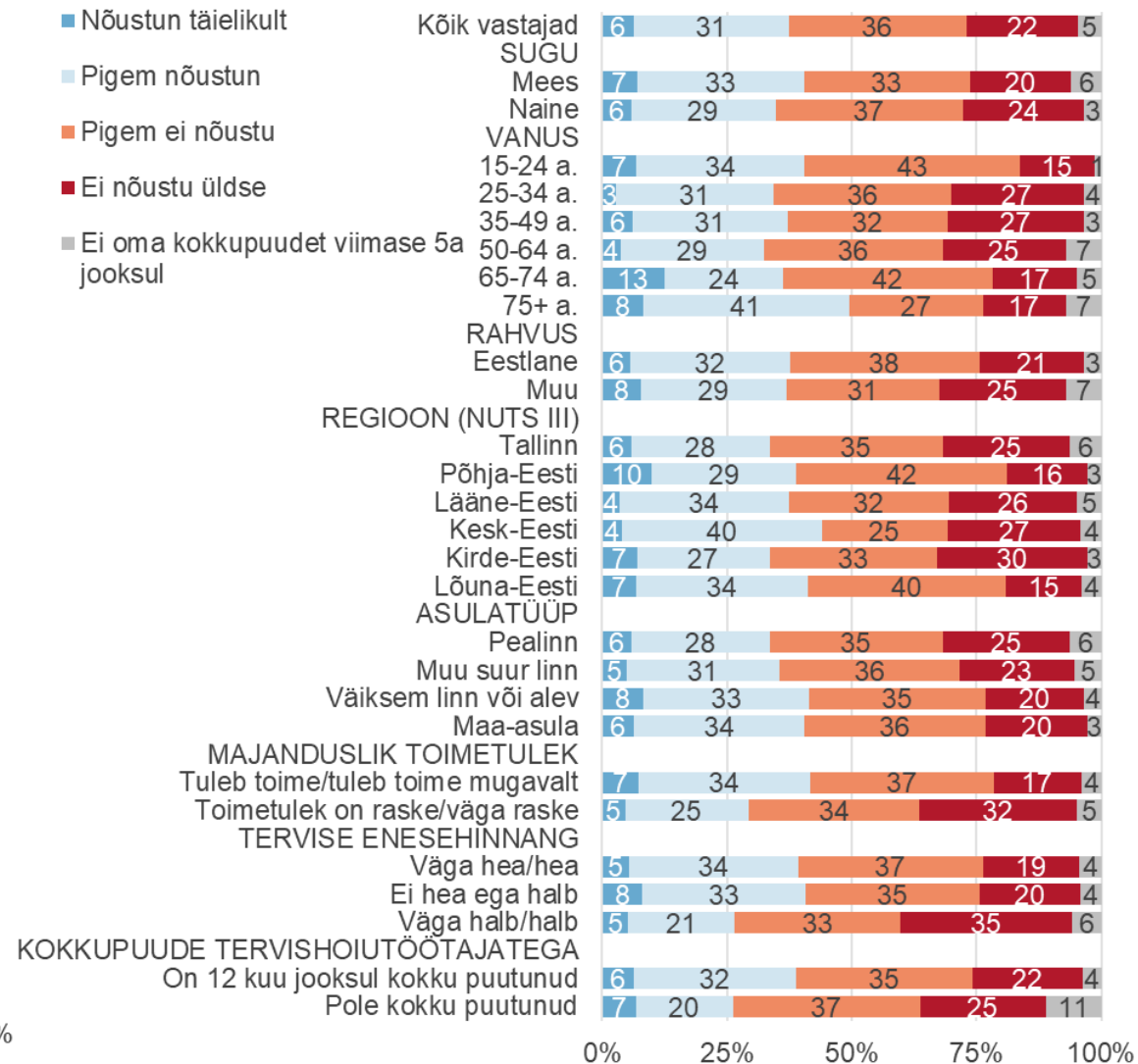
Kõik vastajad, n=1252

Palun hinnake, kui võrd Te nõustute järgmiste väidetega võrdsuse kohta:

Eesti erinevates piirkondades on arstiabi kvaliteet ühtlaselt hea (sõltumata sellest, kas elad Tallinnas või maapiirkonnas).

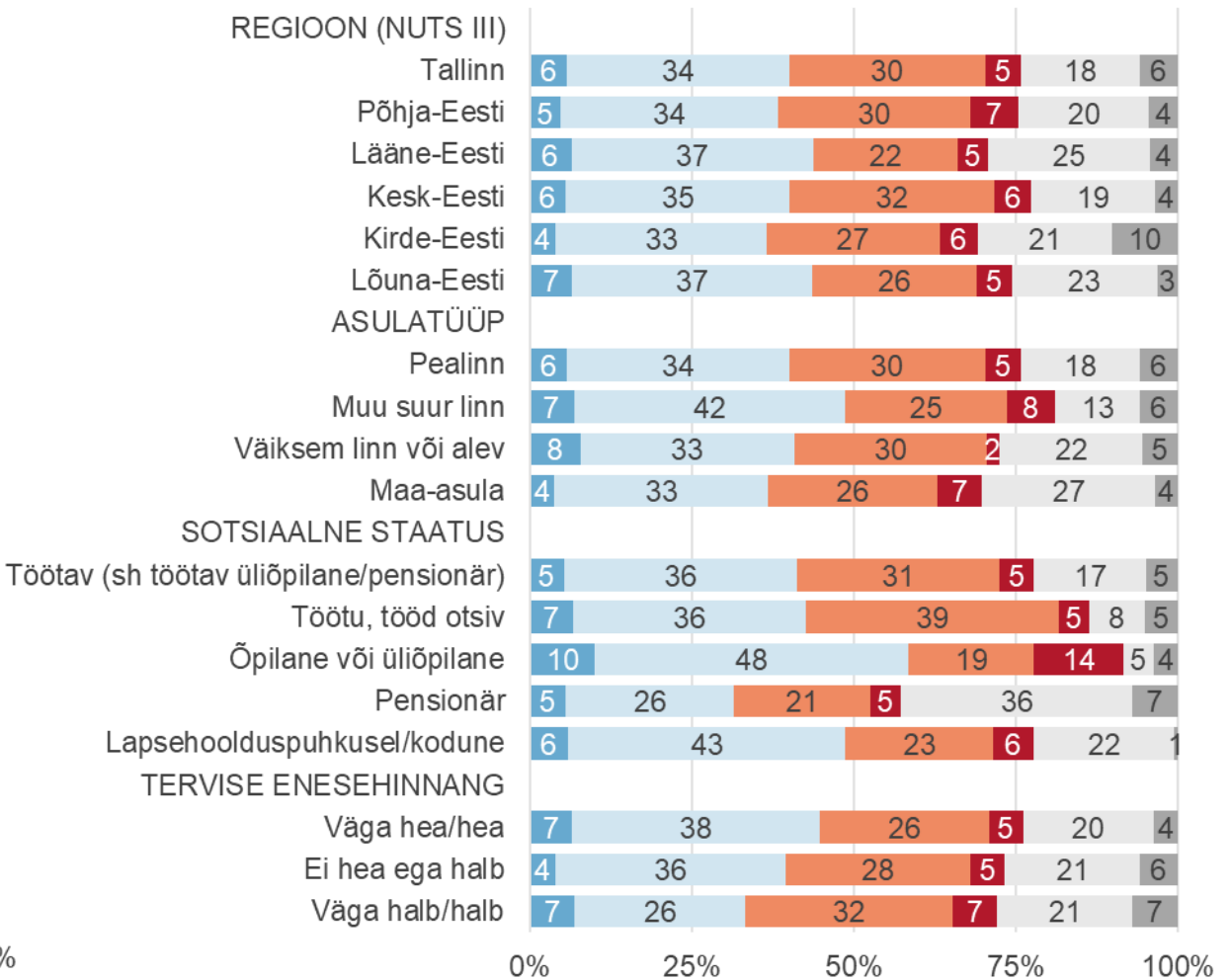
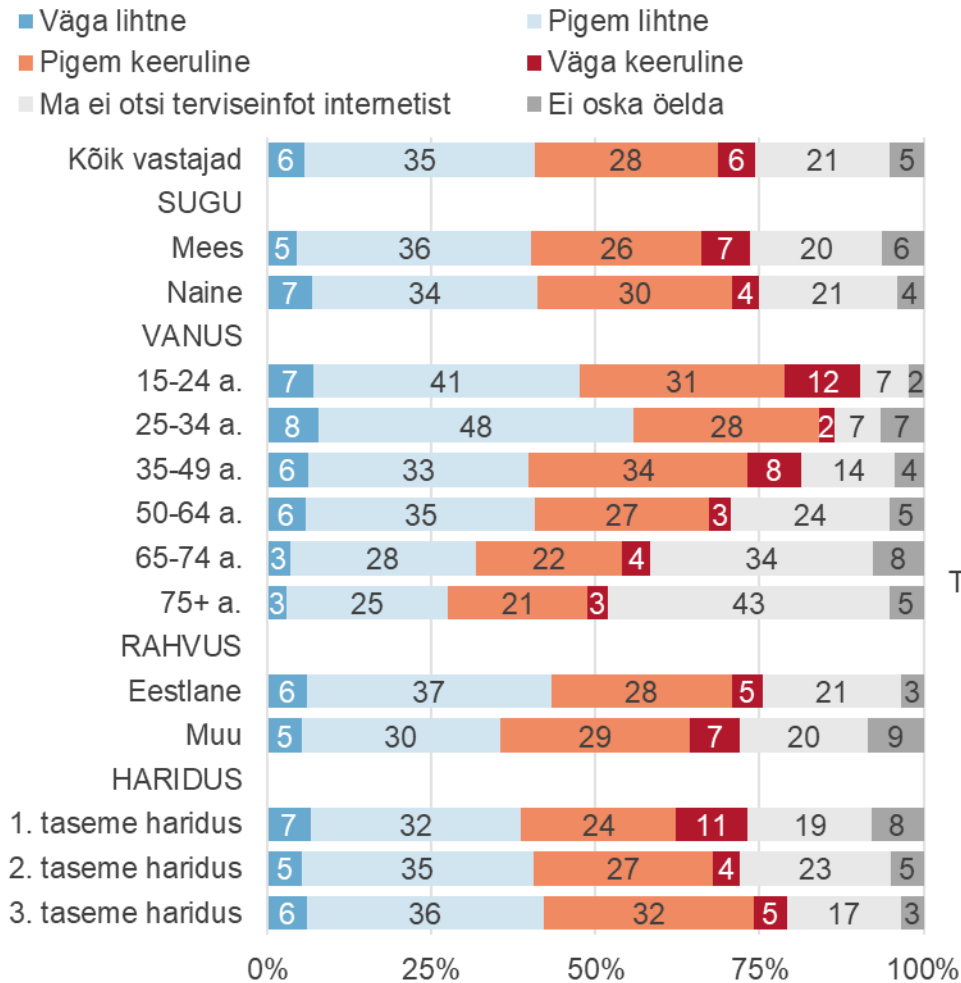
Eestis on kvaliteetne arstiabi võrdselt kättesaadav kõigile inimestele (sõltumata nende sissetulekust, rahvusest või vanusest).

Internetis leiduva terviseinfo usaldusväärsus

Kõik vastajad, n=1252

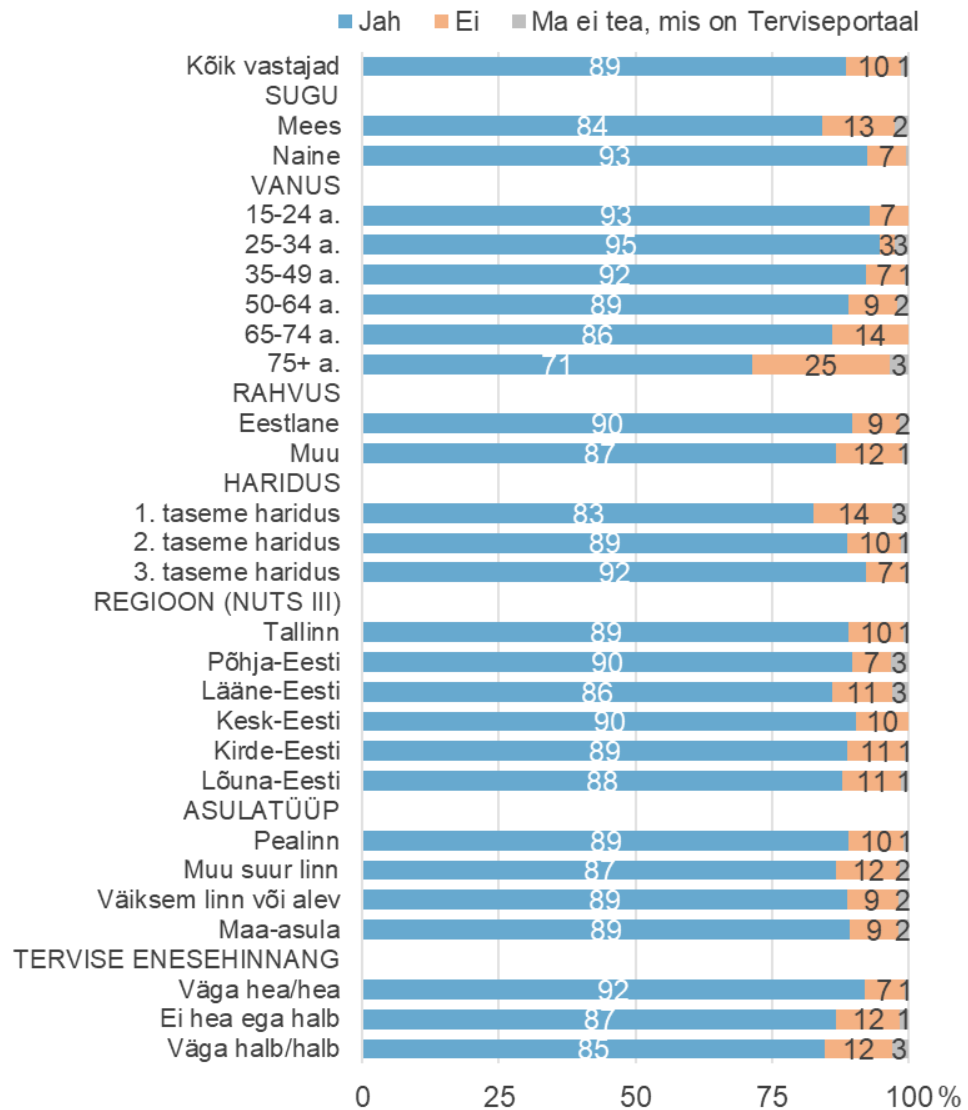
Kui lihtne või keeruline on Teie jaoks otsustada, kas internetist leitud terviseinfo on usaldusväärne?

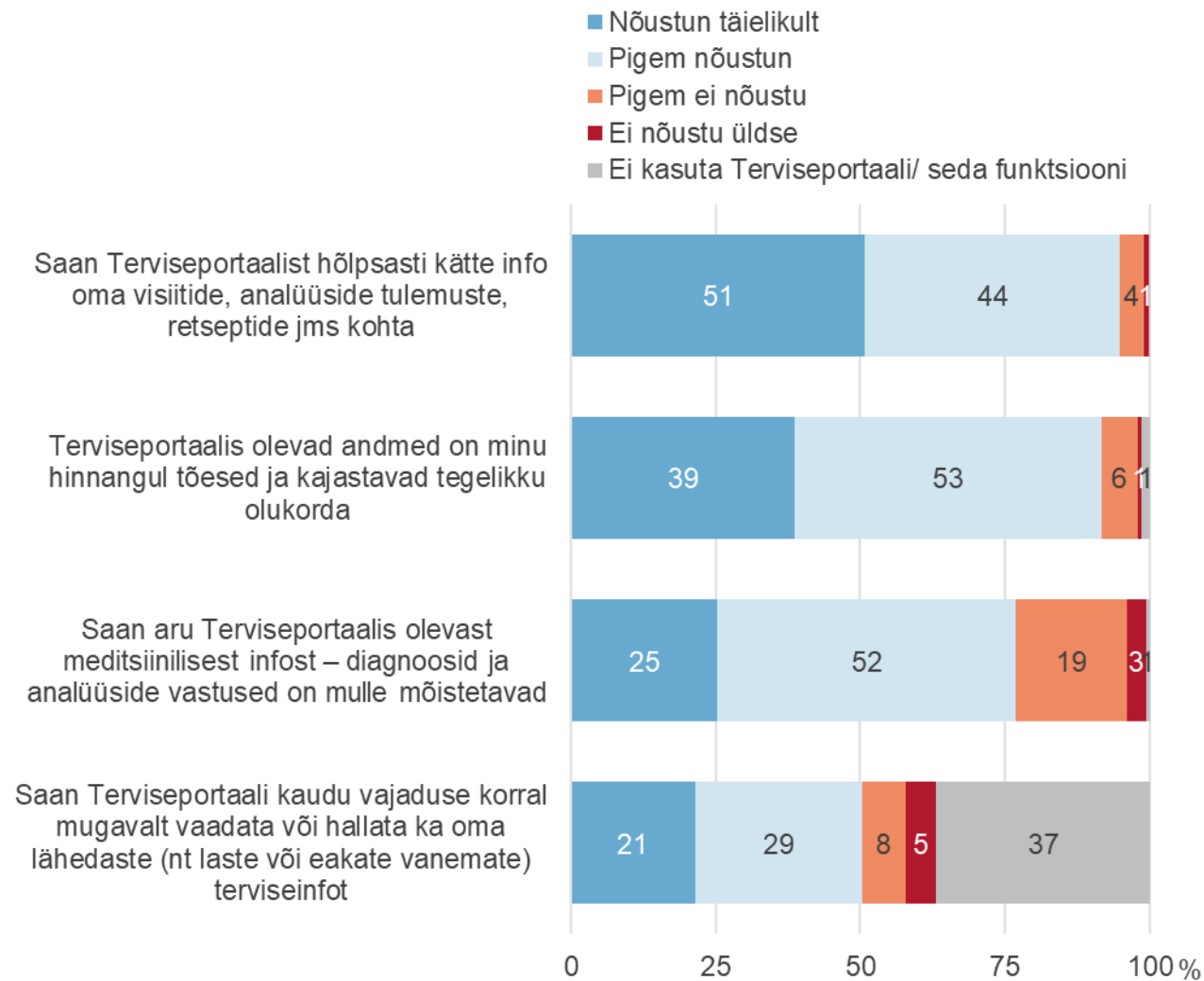
Terviseportaal

Kõik vastajad, n=1252

Kas Te kasutate Terviseportaali (kasvõi kord aastas vms)?

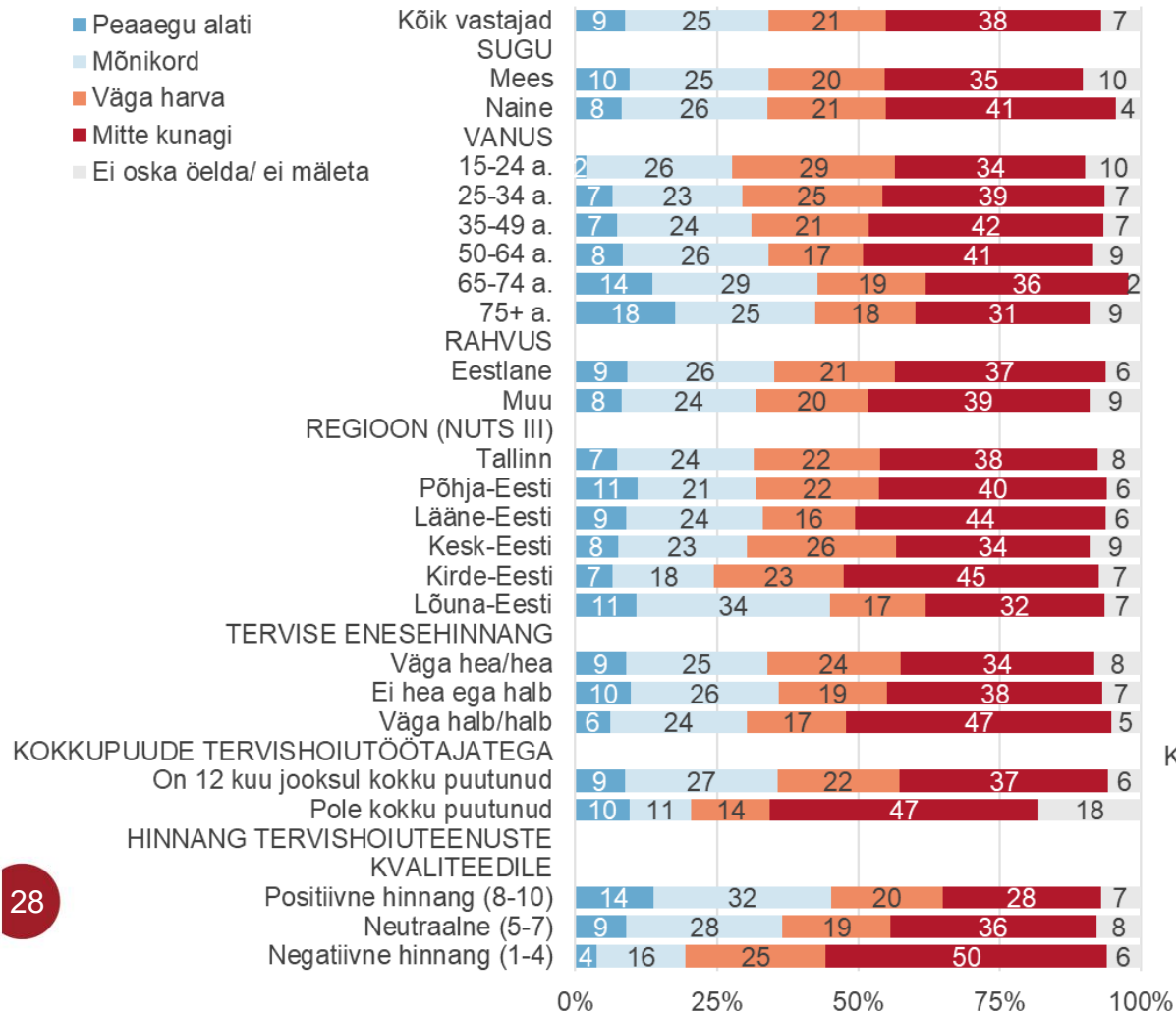
Palun hinnake oma kogemust Terviseportaaliga järgmiste väidete kaudu:

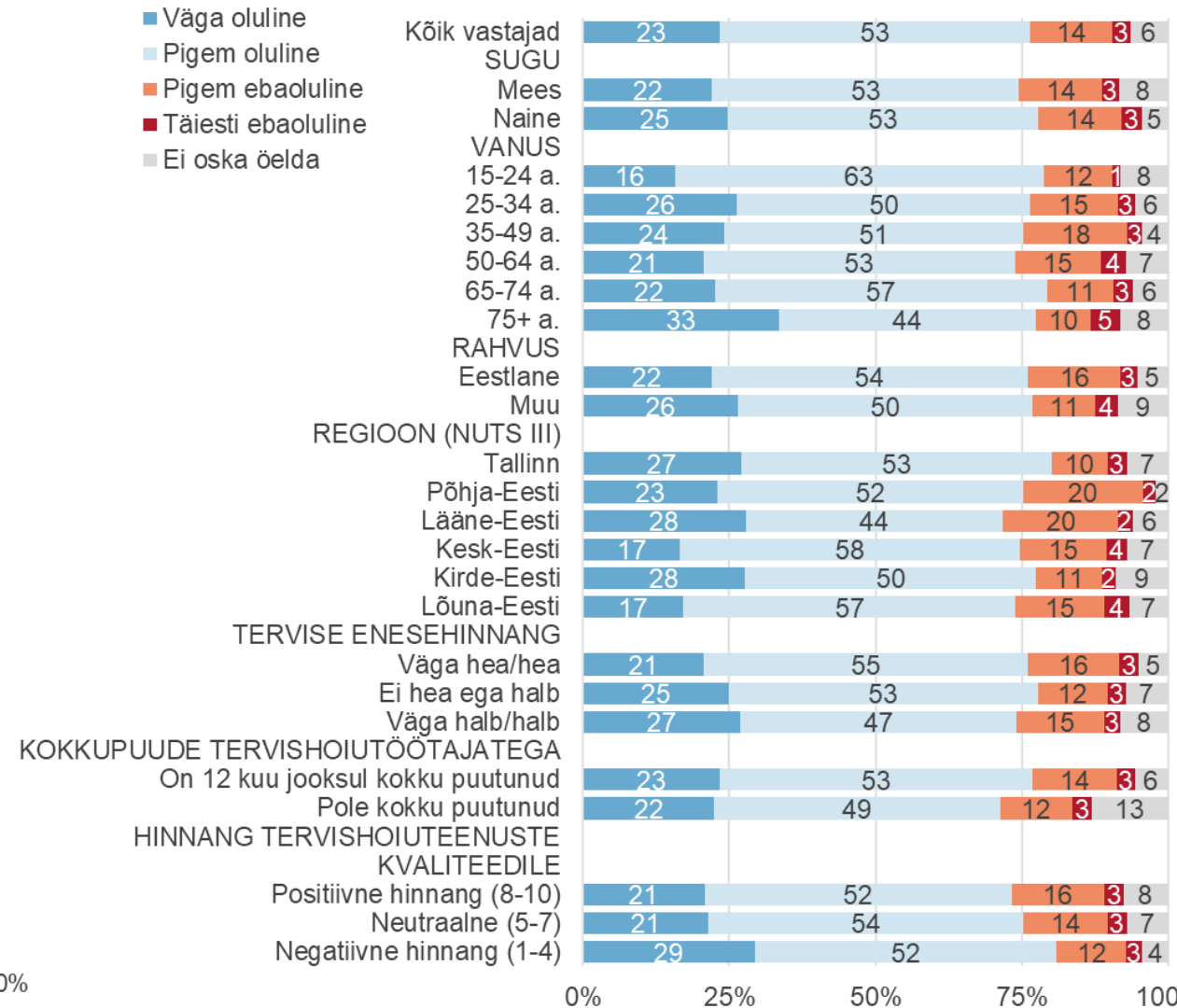
Patsientidelt tagasiside kogumine

Kõik vastajad, n=1252

Kui sageli on Teilt pärast arsti või õe juures käimist küsitud tagasisidet teie kogemuse või ravi tulemuse kohta?

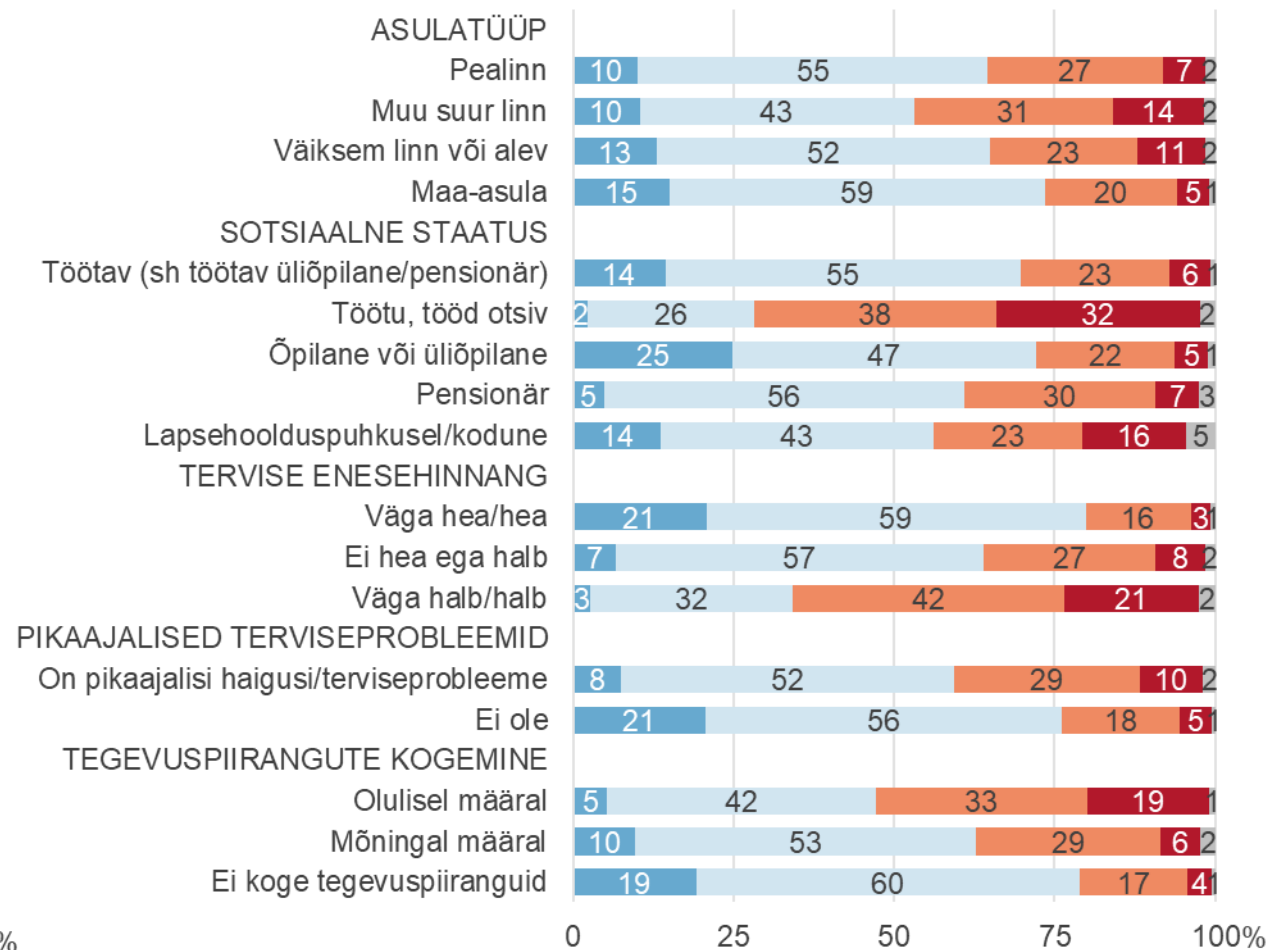
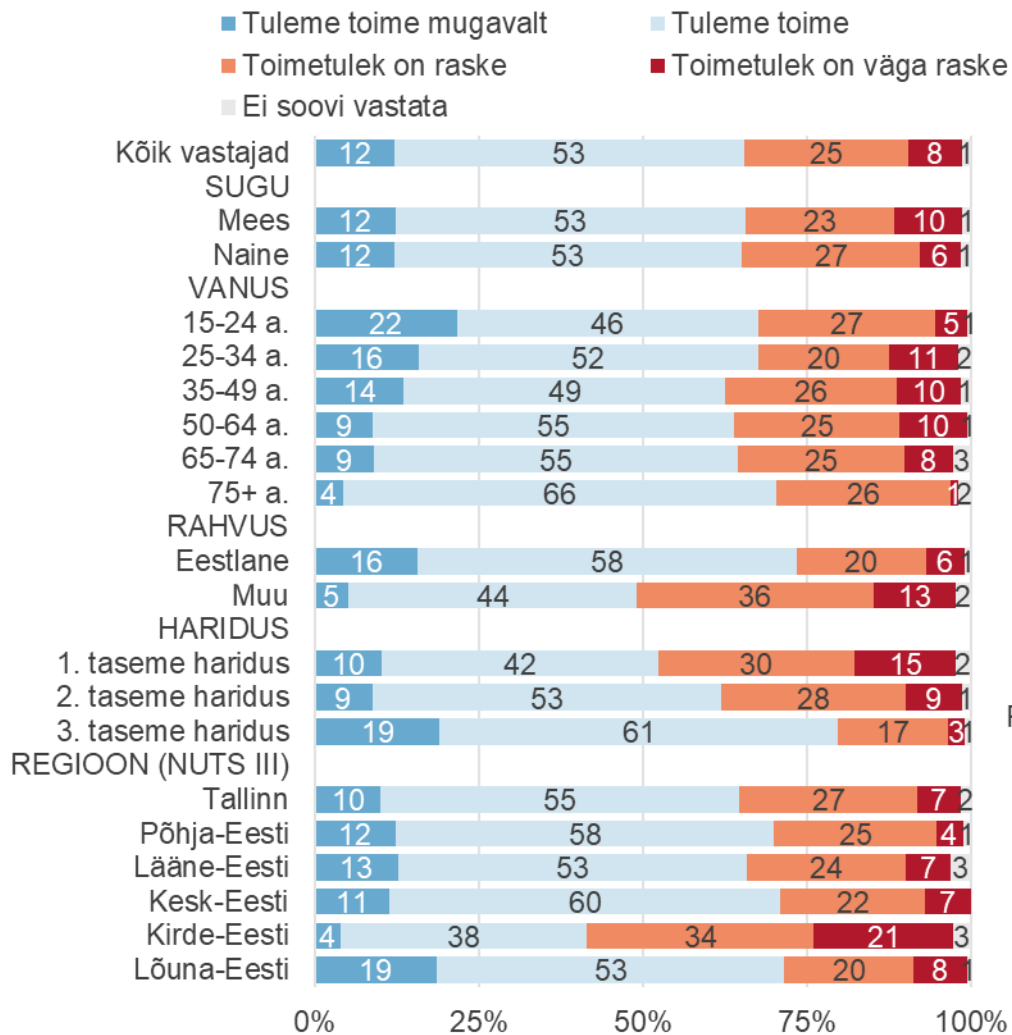
Kui oluline on Teie jaoks, et raviasutused koguksid patsientidelt regulaarselt tagasisidet teenuse kvaliteedi kohta?

Majanduslik toimetulek

Kõik vastajad, n=1252

Kuidas tulete enda hinnangul toime oma leibkonna praeguse sissetulekuga?

Kokkuvõte – 1

- Sotsiaalministeeriumi tellimusel viidi 2025. aasta detsembris läbi üle-eestiline küsitlus tervishoiuteenuste ja patsiendihutuse teemal, millele vastas veebis ja telefoni teel 1252 vähemalt 15-aastast Eesti elanikku.
- Arvestades nii oma füüsilist kui vaimset enesetunnet, hindas 45% küsitletutest oma tervist väga heaks või heaks, 36% ei heaks ega halvaks ning 19% halvaks või väga halvaks. Viimase paari aasta jooksul on elanike hinnangud oma tervisele muutunud veidi negatiivsemaks (2023. aasta juunis toimunud vaimse tervise seireuuringus pidas oma tervist väga heaks/heaks 51% ning halvaks/väga halvaks 13% vastanutest).
- Oma tervist heaks pidavate inimeste osakaal väheneb vanuse kasvades: 15–24-aastastest pidas oma tervist väga heaks/heaks 61%, 25–34-aastastest 52%, 35–64-aastastest 45%, 65–74-aastastest 39% ning 75-a ja eakamatest 22%. Vanuse kasvades suureneb nende inimeste osakaal, kes peavad oma tervist ei heaks ega halvaks (15–24-aastastest 22% ja 75-a ja eakamatest 57%). Oma tervist halvaks/väga halvaks pidavate inimeste osakaal oli vanuserühmade võrdluses ühtlane, jäädes vahemikku 16–20%.
- Naiste ja meeste hinnangud oma tervisele oluliselt ei erinenud. Eestlastest sagedamini pidasid oma tervist halvaks muudest rahvustest elanikud (vastavalt 17% ja 24%). Regioonide võrdluses hindasid oma tervist keskmiselt kõige negatiivsemalt Kirde-Eesti elanikud (33% pidas oma tervist heaks ja 26% halvaks). Keskmiselt kõige positiivsemalt hindasid oma tervist Põhja-Eesti (v.a Tallinna) elanikud, kellest vaid 12% pidas oma tervist halvaks.

Kokkuvõte – 2

- Küsitletutest 63% hinnangul on neil mõni pikaajaline (krooniline) haigus või terviseprobleem, mis on kestnud või tõenäoliselt kestab vähemalt 6 kuud. Naiste seas esineb pikaajalisi haigusi või terviseprobleeme sagedamini kui meeste seas (vastavalt 67% ja 59%) ning muudest rahvustest elanike seas sagedamini kui eestlaste seas (vastavalt 67% ja 61%). Vanuse kasvades pikaajaliste haiguste ja terviseprobleemidega inimeste osakaal suureneb: 15–24-a seas oli vastav osakaal 40%, 25–34-a seas 50%, 35–49-a seas 54%, 50–64-a seas 75% ning 65-a ja eakamate seas 81%. Regioonide võrdluses oli pikaajaliste haiguste ja terviseprobleemidega inimeste osakaal üldjoontes ühtlane.
- Küsitletutest 63% hinnangul on nad mõne pika- või lühiajalise terviseprobleemi tõttu oma tegevustes piiratud, sealjuures 22% enda hinnangul olulisel määral ning 41% väiksemal määral. Ootuspäraselt esineb tervisest tulenevaid tegevuspiiranguid kõige enam vanemates vanuserühmades: 65–74-a aastastest koges tegevuspiiranguid 74% ning 75-a ja eakamatest 77%, sealjuures olulisi piiranguid 28% (mõlemas vanuserühmas). Nooremates vanuserühmades jäi tegevuspiiranguid kogevate inimeste osakaal vahemikku 56–62%. Eestlaste ja muudest rahvustest elanike seas esines tegevuspiiranguid võrdselt sageli. Regioonide võrdluses oli tegevuspiirangutega inimeste osakaal suurim Kesk- ja Kirde-Eestis (vastavalt 74% ja 71%; olulisi piiranguid koges vastavalt 29% ja 27% nende regioonide elanikest).

Kokkuvõte – 3

- Oma leibkonna majanduslikku toimetulekut hinnates arvas 12% vastajatest, et nende leibkond tuleb toime mugavalt, 53% arvas, et leibkond tuleb toime, 25% pidas leibkonna toimetulekut raskeks ning 8% väga raskeks. Kokkuvõttes hindas oma leibkonna toimetulekut raskeks või väga raskeks kolmandik vastajatest: keskmisest sagedamini muudest rahvustest vastajad (49%; eestlastest 26%), madala haridusega vastajad (1. taseme haridusega vastajatest 45%, 2. taseme haridusega vastajatest 37% ja 3. taseme haridusega vastajatest 19%), Kirde-Eesti elanikud (56%; ülejäänud regioonides 28–34%), töötud (69%) ning inimesed, kes peavad oma tervist halvaks (63%), kel on pikaajalisi haigusi/tervisprobleeme (39%) või kes tunnetavad tervisest tulenevaid tegevuspiiranguid olulisel määral (52%).
- Küsitletutest 89% oli viimase 12 kuu jooksul oma tervisega seoses külastanud mõnda tervishoiutöötajat, 7% tegi seda viimati 1–2 aastat tagasi, 2% viimati 3–5 aastat tagasi ning 1% viimati enam kui 5 aastat tagasi. Viimase 12 kuu jooksul tervishoiutöötaja visiidil käinud inimeste osakaal oli keskmisest suurem naiste (94% naistest ja 84% meestest) või 3. taseme haridusega inimeste seas (95%; madalama haridusega gruppides 86–88%), samuti ka nende seas, kes peavad oma tervist halvaks (93%; ülejäänud gruppides 88-90%), kel esineb pikaajalisi haigusi või tervisprobleeme (94%; ülejäänutest 81%) või kes tunnetavad tervisest tulenevaid tegevuspiiranguid olulisel määral (94%; kergete piirangute grupis 90% ja ilma piiranguteta grupis 86%). Vanuserühmade ja regioonide võrdluses olulisi erinevusi ei ilmnenud.

Kokkuvõte – 4

- Küsitletutest 46% oli viimase 12 kuu jooksul jätnud tervishoiutöötaja poole pöördumata, kuigi neil esines terviseprobleeme, millega seoses oleks pöördumine (nende hinnangul) võinud olla põhjendatud. Vanuserühmadest jätsid tervishoiutöötaja poole pöördumata kõige sagedamini 50–64-aastased (52% jättis pöördumata), kuid kõige harvemini 65-a ja eakamad (33-34%). Keskmisest levinum oli tervishoiutöötaja poole pöördumata jätmise Kirde-Eesti elanike seas (53% jättis pöördumata). Vastav osakaal oli suur ka Kesk-Eestis (56%), kuid väiksema valimi tõttu ei osutunud Kesk-Eesti tulemus kogu valimi keskmisest statistiliselt olulisel määral erinevaks. Keskmisest levinum oli tervishoiutöötaja poole pöördumata jätmise ka töötute (64%) või majanduslike toimetulekuraskustega inimeste seas (56%), samuti ka nende seas, kes ei pidanud oma tervist heaks või kogesid tegevuspiiranguid.
- Peamise põhjusena, miks tervishoiutöötaja poole pöördumata jäeti, nimetas kolmandik vastajaist seda, et sai ise hakkama – ravitses end koduste vahenditega või apteegi abiga. Suhteliselt sageli mainiti ka pikki järjekordi (19% neist, kes jätsid pöördumata; sagedamini tõid seda esile 65–74-aastased, muudest rahvustest või majanduslike toimetulekuraskustega vastajad) või seda, et tervisemure ei tundunud piisavalt tõsine (18%; sagedamini tõid seda põhjust esile mehed või eesti rahvusest vastajad). Teenuse kõrget maksumust tõi põhjuseks 8% vastajatest (sagedamini naised, muudest rahvustest, majanduslike toimetulekuraskustega või oma tervist halvaks pidavad vastajad).

Kokkuvõte – 5

- Vastajail paluti anda hinnang praegusele tervishoiuteenuste kvaliteedile Eestis (nt kas ravi on kättesaadav, tulemuslik ja inimesest hoolitakse) ning patsiendiohutusele (nt kas eksimusi välditakse, kas vastaja tunneb end raviastutuses turvaliselt). Hinnanguid koguti 10-palli skaalal, kus 10=väga hea ja 1=väga halb.
- Tervishoiuteenuste kvaliteedile andis 26% küsitletutest positiivse hinnangu (hinded 8–10), 46% neutraalse hinnangu (5–7) ning 28% negatiivse hinnangu (1–4). Patsiendiohutusega oldi enam rahul: positiivse hinde (8–10) andis 45%, neutraalse hinde (5–7) 40% ning negatiivse hinde (1–4) 14% vastajatest. Tervishoiuteenuste kvaliteedile 10-palli skaalal antud hinnangute keskmine oli valimis 5,8 ja patsiendiohutusele antud hinnangute keskmine 6,8.
- Vanuserühmade võrdluses olid hinnangud tervishoiuteenuste kvaliteedile ja patsiendiohutusele keskmiselt kõige positiivsemad noorimas ning vanimas vanuserühmas (ehk 15–24-a ning 75-a ja eakamate seas) ning kõige negatiivsemad 35–64-aastaste seas. Eestlased hindasid nii tervishoiuteenuste kvaliteeti kui patsiendiohutust keskmiselt positiivsemalt kui muudest rahvustest elanikud. Haridusrühmade võrdluses hindasid mõlemat aspekti keskmiselt kõige positiivsemalt kõrgharidusega inimesed. Regioonide võrdluses olid hinnangud keskmiselt kõige positiivsemad Lõuna-Eestis ja Põhja-Eestis (v.a Tallinnas) ning keskmiselt kõige negatiivsemad Kirde-Eestis. Väikelinnades ja maa-asulates olid hinnangud keskmiselt positiivsemad kui suuremates linnades. Töölase staatuse võrdluses olid hinnangud tervishoiuteenuste kvaliteedile keskmiselt madalaimad töötute seas ning hinnangud patsiendiohutusele töötute või koduste/lapsehoolduspuhkusel olevate inimeste seas.

Kokkuvõte – 6

- Negatiivsed hinnangud tervishoiuteenuste kvaliteedile ja patsiendiohutusele seonduvad majanduslike toimetulekuraskuste kogemise ning tervise negatiivse enesehinnanguga. Inimesed, kelle viimane kokkupuude tervishoiutöötajatega jäi viimase 12 kuu sisse, hindasid nii tervishoiuteenuste kvaliteeti kui patsiendiohutust keskmiselt positiivsemalt kui need, kelle viimane kokkupuude jäi kaugemasse aega.
- Küsitletutest 35% hinnangul on tervishoiuteenuste kvaliteet Eestis viimase 5 aasta jooksul paranenud, 34% hinnangul jäänud samaks ning 31% hinnangul halvenenud. Patsiendiohutust hinnates arvas 32% vastajatest, et see on 5 aasta jooksul paranenud, 48% arvates jäänud samaks ning 18% arvates halvenenud.
- Kummagi aspekti osas tunnetasid olukorra paranemist sagedamini nooremad inimesed. Tervishoiuteenuste kvaliteedi halvenemist tunnetasid keskmisest sagedamini 35–74-aastased ning patsiendiohutuse halvenemist 50–64-aastased. Muudest rahvustest inimesed tunnetasid kummagi aspekti osas olukorra halvenemist oluliselt sagedamini kui eestlased. Regioonide võrdluses olid hinnangud keskmiselt kõige negatiivsemad Tallinnas ja Kirde-Eestis. Olukorra halvenemist tunnetasid keskmisest sagedamini inimesed, kel esines majanduslikke toimetulekuraskusi või kes hindasid oma tervist halvaks. Mõnevõrra sagedamini tunnetasid olukorra paranemist inimesed, kelle viimane kokkupuude tervishoiutöötajatega jäi viimase 12 kuu sisse.

Kokkuvõte – 7

- Vastajaile esitati hindamiseks ka 12 aspekti, mis kirjeldasid võimalikke kogemusi tervishoiuteenustega. Tulemused olid järgnevad:
 - Saan tervishoiutöötajate (arst, õde) selgitustest oma tervise ja ravi kohta hästi aru – nõus 87%, täiesti nõus 43%;
 - Tervishoiutöötaja veendus enne protseduuri tegemist või ravi alustamist, et olen õige patsient – küsis nime või sünniaega – nõus 86%, täiesti nõus 56%;
 - Sain visiidi/ravi lõpus selged juhised edasiseks tegutsemiseks (nt ravimite võtmine, taastumine) – nõus 85%, täiesti nõus 47%;
 - Viimasel vastuvõtul tundsin, et mind kuulati ja koheldi lugupidamisega ning minusse suhtuti hoolivalt – nõus 85%, täiesti nõus 46%;
 - Tervishoiutöötajad võimaldavad küsida küsimusi või täpsustada, kui ma millestki aru ei saa või kahtlen ravi ohutuses – nõus 83%, täiesti nõus 40%;
 - Viimasel vastuvõtul tundsin, et osutatud ravi, tehtud uuringud või analüüsid olid mulle ohutud – nõus 89%, täiesti nõus 50%;
 - Viimasel vastuvõtul pühendas tervishoiutöötaja mulle piisavalt aega – nõus 83%, täiesti nõus 37%;
 - Viimasel vastuvõtul oli tervishoiutöötaja kursis minu varasemate terviseandmetega (nt Terviseportaalisis olev info) – nõus 81%, täiesti nõus 41%;

Kokkuvõte – 8

- Tervishoiuteenused ja ravimid on olnud mulle rahaliselt jõukohased – nõus 74%, täiesti nõus 22%;
 - Tervishoiutöötajad küsivad minu arvamust ja kaasavad mind minu ravi puudutavatesse otsustesse – nõus 69%, täiesti nõus 24%;
 - Olen saanud tervishoiutöötaja vastuvõtule või -teenusele enda jaoks mõistliku aja jooksul – nõus 57%, täiesti nõus 17%;
 - Tean, kuhu pöörduda ja mida teha, kui ma ei ole osutatud teenusega rahul või kahtlustan raviviga – nõus 42%, täiesti nõus 16%.
- Kokkuvõtvalt võib öelda, et valdavalt hinnati oma kogemusi patsiendina positiivselt. Probleeme on kogetud eelkõige seoses ravijärjekordadega, teenuste ja ravimite omaosaluse eest tasumisega ning patsientide kaasamise ja tagasiside andmise võimalustega. Sagedamini olid tervishoiuteenustega seoses probleeme kogenud muudest rahvustest või oma tervist halvaks pidavad inimesed, regionide võrdluses kõige sagedamini Kirde-Eesti elanikud.
- Eelpool nimetatud 12-st aspektist oli tervishoiuteenuste kvaliteedile antud üldhinnanguga kõige tugevamalt seotud vastuvõtule saamise kiirus ($r=.57^{**}$). Patsiendiohutusele antud üldhinnanguga oli ootuspäraselt kõige tugevamalt seotud hinnang sellele, kas saadud ravi/uuringuid/analüüse tunnetati enda jaoks ohutuna ($r=.50^{**}$), kuid suhteliselt tugev oli seos ka sellega, kas arstilt saadi edasiseks tegutsemiseks selged juhised ($r=.46^{**}$) ning kas tervishoiutöötaja suhtumist tunnetati lugupidava ja hoolivana ($r=.46^{**}$).

Kokkuvõte – 9

- Tervishoiu prioriteetidena, millega riik peaks järgmise 5 aasta jooksul esmajärjekorras tegelema, märgiti ülekaalukalt kõige sagedamini ootejärjekordade lühendamist (kolme kõige olulisema prioriteedi seas märkis 74% vastajatest). Enam kui kolmandik vastajatest märkis prioriteetide seas ka teenuste ja ravimite taskukohast hinda (42%) või ravi tulemuslikkust (39%).
- Teenuste/ravimite taskukohast hinda pidasid keskmisest sagedamini prioriteetseks 15–24-aastased, kuid ravijärjekordade lühendamist 50-a ja eakamad. Muudest rahvustest elanikud pidasid võrreldes eestlastega sagedamini prioriteetseks ootejärjekordade lühendamist ning teenuste/ravimite taskukohasust, kuid eestlastest harvemini raha arukat kasutust, (suuremat) inimkesksust ja suhtlust ning inimeste endi teadlikkuse suurendamist. Regioonide võrdluses pidasid ootejärjekordade lühendamist kõige sagedamini prioriteetseks Tallinna elanikud, kuid suhteliselt kõrge oli vastav ootus ka Kirde- ja Lääne-Eestis. Kirde-Eesti elanikud pidasid keskmisest sagedamini prioriteetseks teenuste/ravimite tasukohasust, ravi tulemuslikkust ja võrdsust. Tervishoiuteenuste kvaliteedile negatiivse üldhinnangu andnud inimesed pidasid keskmisest sagedamini prioriteetseks kiiremat pääsu arstile ning ravi tulemuslikkust, kuid keskmisest harvemini raha arukat kasutust ning inimeste enda teadlikkuse suurendamist.

Kokkuvõte – 10

- Küsitluse andmetel arvab enam kui pool elanikkonnast, et arstiabi pole Eestis kõigile võrdselt kättesaadav. Seda, et Eesti erinevates piirkondades on arstiabi kvaliteet ühtlaselt hea (sõltumata sellest, kas elad Tallinnas või maapiirkonnas), arvas 25% küsitletutest, kuid 64% arvates see nii ei ole (11% ei võtnud seisukohta). Seda, et Eestis on kvaliteetne arstiabi võrdselt kättesaadav kõigile inimestele (sõltumata nende sissetulekust, rahvusest või vanusest), arvas 37% küsitletutest, kuid 58% arvates see nii ei ole (5% ei võtnud seisukohta).
- Regioonide võrdluses arvasid Kirde-Eesti elanikud keskmisest sagedamini, et Eestis ei ole arstiabi erinevates piirkondades või sotsiaalsetes gruppides võrdselt kättesaadav. Seda, et arstiabi kättesaadavus sõltub sissetulekust, rahvusest või vanusest, arvasid keskmisest sagedamini naised, majanduslike toimetulekuraskustega või oma tervist halvaks pidavad inimesed.
- Internetist leiduva terviseinfo usaldusväärse üle otsustamist pidas 41% vastajatest enda jaoks väga/pigem lihtsaks ning 34% väga/pigem keeruliseks (21% polnud internetist terviseinfot otsinud ja 5% ei osanud arvamust avaldada). Keeruliseks pidasid internetist leitava terviseinfo usaldusväärse üle otsustamist keskmisest sagedamini 35–49-aastased (42% pidas keeruliseks), kuid vastav näitaja oli kõrge ka 15–24-a seas (43%; väiksemast valimist tulenevalt ei osutunud noorima vanuserühma tulemus siiski kogu valimi keskmisest oluliselt erinevaks). Internetist leitava terviseinfo usaldusväärse hindamist pidasid enda jaoks lihtsaks sagedamini 25–34-aastased (56% pidas lihtsaks), õpilased/üliõpilased (58%) ning eestlased (43%; muudest rahvustest vastajatest 35%). Vanemates vanuserühmades oli keskmisest enam neid, kes polnud internetist terviseinfot otsinud.

Kokkuvõte – 11

- Küsitluse andmetel kasutab Terviseportaali 89% elanikest (arvesse läks ka harv kasutamine – kasvõi kord aastas). Keskmisest suurem oli Terviseportaali kasutajate osakaal naiste (93%), alla 50-aastaste (92–95%), 3. taseme haridusega (92%) või oma tervist heaks pidavate inimeste seas (92%). Keskmisest madalam oli Terviseportaali kasutajate osakaal meeste (84%) ning 75-a ja eakamate seas (71%).
- Terviseportaali kasutajad olid portaaliga valdavalt rahul. Kasutajatest 95% nõustus, et saab Terviseportaalist hõlpsasti kätte info oma visiitide, analüüside tulemuste, retseptide jms kohta (täiesti nõus 51%), 92% pidas Terviseportaalisis olevaid andmeid tõeseks ja tegelikku olukorda kajastavaks (täiesti nõus 39%) ning 77% sai enda hinnangul aru Terviseportaalisis olevast meditsiinilisest infost, pidades diagnooside ja analüüside vastuseid endale mõistetavaks (täiesti nõus 25%). Portaaliga kasutajatest 50% nõustus, et saab Terviseportaali kaudu vajadusel mugavalt vaadata või hallata ka oma lähedaste (nt laste või eakate vanemate) terviseinfot (13% väitega ei nõustunud ja 37% ei kasutanud seda funktsiooni).
- Küsitluse põhjal on patsientidelt tagasiside küsimine Eesti tervishoius tänasel päeval pigem harv nähtus – kõigest 9% vastajatest märkis, et neilt on pärast arsti või õe juures käimist peaaegu alati küsitud tagasisidet nende kogemuse või ravi tulemuse kohta. Vastajatest 25% sõnul on tagasisidet küsitud mõnikord, 21% hinnangul väga harva ning 38% hinnangul mitte kunagi. Samas peetakse sellise tagasiside kogumist tähtsaks – 76% vastajatest pidas oluliseks, et raviasutused koguksid patsientidelt regulaarselt tagasisidet teenuse kvaliteedi kohta (väga oluliseks pidas seda 23%). Ebaoluliseks pidas tagasiside kogumist 17% ning 6% ei osanud seisukohta võtta.

Uuringu teostajad

Tellija: Sotsiaalministeerium

Tellija kontaktisik: Tiina Linno

Teostaja: Turu-uuringute AS

Raport: Vaike Vainu

Veebiküsitluse haldamine: Kristel Merusk

Telefoniküsitluse haldamine: Angelina Oblikas

Ankeedi tõlge: Irina Strapatšuk

Ankeedi programmeerimine ja andmetöötlus: Marina Karpištšenko

Raporti toimetamine: Hella Kaldaru

Pärnu mnt. 102, 11312 Tallinn

Tel: +(372) 585 29 700

turu-uuringute.eu